MARCELLINO, O MINUNE DE BĂIEȚEL

CONSTANTIN NECULA

Cuprins

PREFAȚĂ LA O POVESTE 2
1. PUȚINĂ ISTORIE ȘI UN SCÂNCET CARE SCHIMBĂ VIEȚI 3
2. STĂPÂN ÎN LUMEA GÂZELOR, CÂMPULUI FÂRTAT 10
3. PRIETENUL NEVĂZUT 13
4. PRIETENUL CE LOCUIEȘTE ÎN PODUL CERULUI 16
5. CUM SE CREȘTE ÎN PRIETENIE 21
6. PRIMIND CU BUCURIE UN ALT NUME DE LA CEL MAI PRESUS DE NUME 24
7. DRAGOSTEA GRIJULIE A FRAȚILOR PĂRINȚI 27
8. ULTIMA POVESTE 31

PREFAŢĂ LA O POVESTE

Dintre toate cărţile despre copii pe care le—am citit, aceasta ce v—o repovestesc acum mi—a plăcut în chip deosebit. Un copil ca acest Marcellino nu putea lipsi dintre prietenii voştri. Simpatic şi gingaş, bucuros şi când este trist, cred că inima lui poate fi de folos inimii voastre, mereu în căutare de prieteni. Nu, nu—i povestea unui Sfânt, ci a unei posibile căi de întâlnire cu Hristos. M—a uimit modul în care Dumnezeu l—a dăruit pe Marcellino cu vederea lucrurilor ascunse, învăţându—ne că nu trebuie să ajungi bunic pentru ca să te bucuri de Biserică, de Dumnezeu. Cred că pentru voi, dragii mei, acesta este un îndemn să fiţi mereu curaţi cu inima, pentru ca Dumnezeu să Se bucure să locuiască în ea.

Am văzut şi filmul cu puştiul acesta. Atunci m—am gândit, uitându—mă în ochii înlăcrămaţi ai prietenilor voştri şi ai mei, studenţi la Facultatea de Teologie, ca şi în ochii copiilor mei, că acest personaj de poveste poate fi alternativa falşilor prieteni pe care vi—i oferă desenele animate, monştrii şi vrăjitoarele cu care vi s—a împuiat capul. Căutaţi la fratele Marcellino. În bucuria soarelui, prin praful câmpului, la marginea lumii, el descoperă tainele lumii şi ale lui Dumnezeu. Ştiţi ceva mai frumos decât aceasta? Eu nu.

Am ales să vă repovestesc cartea, nu doar s—o traduc, pentru că am discutat cu copiii mei de acasă, Costi şi Alexandra, şi unde n—au priceput textul, l—am întors pe gustul lor. La textul original, despre care trebuie să ştiţi că este în limba spaniolă, am adăugat un text în limba italiană şi scenariul filmului despre care v—am spus. Aşa cred că l—am crescut pe Marcellino mai cu folos dinaintea voastră. Să nu fiţi supăraţi de finalul cărţii. Frăţiorul acesta minunat, Marcellino, nu este. Voi îmbrăţişaţi pe părinţii voştri, spuneţi—le că—i iubiţi. Au mare nevoie de aceasta...

Părintele Constantin Necula

P.S. *Pentru părinţii voştri, tot binele din bucuria împărăţiei, cu rugămintea să nu uite că existaţi. Şi nici că sunteţi cel mai de preţ dar pe care Dumnezeu l—a îngăduit în viaţa lor.*

1. PUŢINĂ ISTORIE ŞI UN SCÂNCET CARE SCHIMBĂ VIEŢI

Cu aproape o sută de ani înainte de începutul povestirii noastre, dacă nu cumva acesta este începutul, trei fraţi franciscani s—au prezentat dinaintea primarului unei mici localităţi de munte, pentru a obţine acordul aceluia de a urca să locuiască, prin mila lui Dumnezeu, între nişte ruine de tare demult, ce se aflau împrăştiate pe un pământ râpos şi nerodnic, care aparţinea comunei aceleia. Erau, în fapt, patru ziduri năruite, total abandonate, aflate la mai bine de zece kilometri depărtare de orice aşezare umană. Primarul, care era un om de treabă, nu s—a opus; ba, mai mult, a îmbrăţişat pe dată gândul cel bun al călugărilor, fără a se mai consulta cu alţii. I se părea că este darul lui Dumnezeu peste sat. Mulţumind şi îmbrăţişând pe binefăcătorul lor, fraţii s—au pus pe cale şi, odată ajunşi la locul acela, au început să—şi frământe mintea pentru a afla cum ar putea improviza un adăpost, între acei bolovani, pe care numai ce—i cunoscuseră, şi aceasta grabnic, căci se apropia noaptea şi—acum vedeau şi ei că ţinutul nu era tocmai prietenos cu nepoftiţii oaspeţi, care riscau să—şi petreacă noaptea aceea sub cerul liber.

Trebuie să ştiţi că aici, odinioară, se afla o gospodărie agricolă, fermă, i—am spune noi astăzi. Când francezii au invadat Spania, ţara de unde este povestea noastră, pe la anii 1800 d. Hr., locuitorii acestei aşezări de ţărani s—au baricadat între zidurile ei, încercând să—i înfrunte pe cotropitori şi nădăjduind totodată ca, prin aceasta, să—i ţină legaţi de acel loc, pentru ca oamenii din regiune să se poată adăposti de tăvălugul armiei duşmane, astfel evitând distrugerea regiunii lor dragi.

Întorcându—ne la fraţii cuprinşi de teama întunericului, să spunem că între ei era unul foarte tânăr, dar care, plin de voinţă şi putere de muncă, înţelept în acelaşi timp, a priceput repede de unde trebuia început. Ce vedea el? Că împrăştiate, de jur împrejur, zvârlite de vântul istoriei şi al nepurtării de grijă omeneşti, se mai aflau o grămadă de pietre din cele mari, blocuri din granitul ce se folosise la ridicarea străvechiului edificiu. Copaci pentru lemnăria unei zidiri nu lipseau, ba chiar am putea spune că „veneau" peste ei, iar ceva mai încolo, un pârâiaş îşi susura cântecul de biruinţă împotriva secetei din ţinutul acela, arătându—le fraţilor că nu vor cădea victime nici ei duşmanei însetări. Fratele mai înţelese că, odată cu asfinţitul zilei, trebuia grabnic să afle o soluţie de locuit, căci, deşi părăsiseră satul de cu zori, de—acum noaptea era peste ei. Şi asta nu era singura grijă pe care o aveau, căci purtau cu ei un frate trecut bine şi de a doua tinereţe, şi pentru acesta călătoria se arătase grea, nu glumă.

Se duse, aşadar, să caute nişte bâte mai groase, pe care la aşeză mai apoi cu grijă, cam cum le aşezaţi şi

voi când vreţi să construiţi un cort, chiar în camera voastră de obicei, spre disperarea părinţilor. Doar că acela le—a sprijinit peste nişte tufe de măceş, care, am uitat să vă spun, erau din belşug prin acel loc, peste ele aruncând, cu grija unui constructor încercat, o cuvertură ce o purtaseră cu ei, pe care a ancorat—o în cele patru colţuri şi... gata, noaptea putea veni. A adus apoi pe bătrânul frate sub acoperământ şi a trimis pe un altul să aducă apă limpede de la izvoraşul cel cu dulce susur şi limpede apă, iar până acela se întoarse, alcătui o cină, săracă, dar binecuvântată de binecuvântarea bătrânului şi de o mână de cartofi pe care o femeie milostivă li—i dăduse. De—acum noaptea chiar veni. Recitându—şi rugăciunile de seară, gustară din puţina lor cină şi—adormiră apoi buştean. În zorii ce veniră, sub comanda smeritului frate mai tânăr, ingenios şi cuminte, îşi începură munca.

Reconstruiau de fapt zidirea aceea despre care v—am spus că adăpostise mai demult o fermă, dar pe care în povestea de acum trebuie să vi—o închipuiţi mult altfel, rânduită după nevoile unei mănăstiri. Era alcătuită, aşadar, dintr—un parter larg, amplu, şi dintr—un etaj ceva mai redus ca dimensiuni. În spatele casei acesteia era câmpul din care, după ce l—au eliberat de bolovani şi spini, părinţii îşi luau mare parte din tainul hranei lor frugale. La parter se afla o micuţă capelă, un mic paraclis luminat de lumânările aprinse la orele de rugăciune, dar şi de razele zglobii ale soarelui. Lângă ea se aflau chiliile fraţilor, sala mică pentru servirea mesei, care la mănăstiri se cheamă trapeză, şi, aproape lipită de această sală, se afla bucătăria, cu cămară cu tot. Aceasta din urmă nu era tare largă, căci nu prea avea ce adăposti, şi asta nu din lenea monahilor, ci pentru că rânduiala lor era una legată de post si rugăciune, nu de mâncare şi băutură. Deasupra, la etajul întâi, se aflau tot chilii, dar şi — vă rog să reţineţi amănuntul — o cămară ceva mai specială, un soi de magazie, unde puneau vieţuitorii toate cele ce nu le mai foloseau sau le foloseau numai rareori. Aceasta se continua cu o cămăruţă mică—mică, ce avea lumină de la o ferestruică mică, aşa, cât o palmă de bunic grijuliu.

La vremea povestirii noastre, cam cincizeci de ani de la seara pe care v—am povestit—o în amănunt, nu mai erau doar trei fraţi în toată zidirea aceasta, ci doisprezece. Dintre cei trei care au sosit dintâi aici, doi odihnesc somnul de veci în micul cimitir din latura de răsărit a grădinii. Abate — vă rog să acceptaţi de—a lungul poveştii acest nume — sau stareţ al micuţei mănăstiri este cel pe care l—am cunoscut tânăr şi vioi..., da, da, cel care construise primul loc de adăpostire.

Viaţa aici este simplă şi liniştită; muncesc, se roagă şi slujesc cele ale Sfintelor Taine, fără de care o mănăstire nu este mănăstire, iar un creştin nu este creştin.

Patru sau poate cinci sunt, de altfel, preoţi prin satele din jur şi în fiecare duminică părinţii aceştia preaiubiţi pleacă spre satele şi cătunele acelea ca să slujească Liturghia, căci cu greu s—ar găsi vreun paroh pentru ţinuturi atât de sărăcăcioase, cu toate că oamenii sunt minunaţi. Spovedesc, botează pe copiii care se nasc, unesc în Taina Sfintei Cununii pe tinerii care se iubesc curat, pe cei ce se urăsc îi împacă, pe cei bătrâni care mor îi îngroapă. La marile sărbători poartă în procesiune icoanele simple ce le bucură altarul sărăcăcioasei lor capele şi mereu şi pretutindeni dăruiesc sfat, mângâie pe cei răniţi sufleteşte, îmbărbătează şi binecuvântează pe toţi. Continuă să trăiască din milostenie şi, la vremea poveştii, mult nu lipsea ca noul primar să—i alunge din locul ce—l căpătaseră cu zeci — cincizeci! — de ani în urmă.

Căci murind primarul cel bun despre care am făcut amintire la început, noul ales se urcase grabnic pe asinul său şi se prezentase, ţâfnos nevoie mare, la poarta smeritei mănăstiri, pentru a—i întreba pe fraţi în baza cărui drept îşi aflaseră adăpostul tocmai acolo. Aceia, cuminţi, îi răspunseră că, dacă va fi nevoie, vor părăsi îndată acea casă, pe care o iubeau ca pe a lui Dumnezeu şi pe care o construiseră cu atâta osteneală şi cu ajutorul milosteniei atâtora. Unii chiar, fără a pierde timpul, apucaseră deja pe calea pribegiei, când primarul, atins parcă în inimă de smerita umilinţă a călugărilor, îşi schimbă gândul, îngăduindu—le să mai rămână acolo pentru o vreme.

După ceva timp, muri şi acest primar. Succesorul lui, care era nepotul celui dintâi primar despre care am vorbit, aprobă lucrarea cea plină de roadă a monahilor şi obţinu, de la cei care dimpreună cu el conduceau obştea, aprobarea pentru a ceda, fie şi numai temporar, fraţilor locul acela, cu titlul de act de milostenie către ei. La fiecare zece ani, comuna urma să întărească această danie, iar în ani, datorită făptuirilor celor bune ce le însoţeau locuirea acolo, li se oferi titlul de proprietate definitivă, pe locul unde se afla mănăstirea şi împrejurimile sale. Stareţul mulţumi, dar le arătă că şi acesta era un alt mod prin care se vedea nevoit să părăsească scumpa lor Casă. Căci după regula ordinului lor, al franciscanilor, nu le era îngăduit să deţină ceva în proprietate, căci ei pot trăi numai din cele care li se

oferă ca act de milostenie, ca danie peste care nu stăpâneşte nimeni altul decât Hristos Domnul. Lucrul acesta—i uimi şi înmuie inima celorlalţi locuitori ai ţinutului, care alergau mereu să aibă câte ceva al lor şi numai al lor.

Munca aproape continuă a fraţilor şi dragostea care—i anima făcură să se transforme ruinele acelea într—o zidire nu doar rezistentă, ci de—a dreptul frumoasă în zvelteţea şi luminata ei alcătuire. Cu apa purtată uneori în căuşul palmelor, bunii frăţiori începură să cultive flori, plante ornamentale şi chiar pomi renumiţi pentru dulceaţa fructelor lor, care—i însoţea parcă din dulceaţa Raiului. Grădina era ţinută în bună rânduială, cum, de altfel, o ordine sănătoasă domnea nestingherită în toată aşezarea monahilor, alături de o curăţenie invidiată de toate gospodinele din ţinut. Ca şi de soţii acestora.

În curgerea aceasta liniştită, de necrezut pentru un veac atât de agitat, într—o bună dimineaţă, fratele portar al mănăstirii auzi un soi de scânceală, un scâncet ce se auzea dinspre poarta exterioară a mănăstirii, aflată mai mereu întredeschisă. Se îndreptă spre ieşire, ciuli urechile, atent, şi hotărî — curaj, nu—i aşa? — să iasă afară, să vadă de pe unde venea glasul. Zic curaj, căci era încă întuneric, iar el, călugăr cuminte, nu prea ieşea dincolo de ziduri, ascultarea lui ţinându—l mai mult pe acasă. Departe, către Răsărit, ziua încerca să—şi facă loc printre umbrele nopţii, dar, încă temătoare oarecum, nu îngăduia luminii să o facă vădită. Era aşadar încă întuneric. Şi în întunericul acela, fratele, călcând uşor ţărâna ca nisipul, ghidat de vocea aceea insolită, fu cât pe ce să calce în picioare mogâldeaţa albă dinspre care se auzea plânsul. Se aplecă mai mult, lipindu—şi aproape faţa de faţa copilului, căci despre un prunc era vorba. Dând deoparte ţoalele sărace în care era învelit acesta, îl află şi înţelese că e vorba de un pui de om abandonat. Fratele culese de jos mica creatură şi se întoarse în incinta mănăstirii. Pentru a nu le frânge somnul celorlalţi, care dormeau profund, pregătindu—se pentru munca şi umbletul cotidian, înveli copilul cât putu mai bine, şi nevenindu—i nimic alta în minte, umezi cu apă o bucăţică de pânză albă şi i—o atinse de gingaşa, dar gureşa—i guriţă, pruncul recăpătând astfel o oarecare linişte.

Un cocoş cântă îndepărtat şi fratelui, mereu cu mogâldeaţa în braţe, i se păru că aude până şi pasul motanului care de—abia se strecoară la vânătoarea matinală de şoricei obraznici, ba chiar auzi zgomotul teribil al înghiţiturii sale în sec, atunci când ratã vreun fericit rozător. Se apropie vremea în care trebuia să bată clopotul de trezire, dar şi să explice frăţietăţii ce se întâmplase de cu zori. Nu—i vorbă că acum micuţul, frânt de plâns şi oboseală, aflase culcuş în căldura hainei tânărului monah. Bine — gândi el — că era primăvară şi frigul ceda odată cu urcarea timpului către crucea amiezii, căci altfel, îşi închipuia el, sărmana făptură ar fi murit de frig, îngheţată.

La sunetul clopotului, obştea îşi reluă ritmul obişnuit, ca un stup al lucrului cu Dumnezeu. Doar că în dimineaţa aceea, pe când tânărul frate îşi prezentă prietenul matinal Stareţului, acesta—şi manifestă atât de zgomotos surpriza, încât nu doar că îi strânse pe fraţi în dreptul chiliei sale, dar periclita şi liniştea dimineţii, căci pruncuţul mai—mai că se trezi. Toată adunarea fraţilor prinse a se agita, uimindu—se în şoapte din ce în ce mai zgomotoase, chemându—se unii pe alţii, dându—şi, de la o vreme, puiul de om dintr—o mână în alta, cu grija cu care purtau Sfintele Taine spre buzele însetate de Dumnezeu ale sărmanilor lor credincioşi. Păi ce, voi nu v—aţi mira deloc dacă v—aţi trezi într—o dimineaţă cu un bebeluş membru de familie? Cum, chiar aşa a fost când v—au prezentat părinţii pe micuţa voastră soră? Ei, atunci înţelegeţi zarva din mănăstire la momentul trezirii!

Fratele portar se agita tot. Căuta să prezinte cât mai atent realitatea şi era de—a dreptul simpatic să vezi cum se schimbau chipurile fraţilor pe măsura povestirii, de la feţe încruntate de frigul dimineţii în care plângea pruncul, la surâsul de dimineaţă târzie şi încălzită de razele ca de miere ale soarelui, cum era aceea în care pruncul tocmai le încorda plăcut braţele. Dar, după prima bucurie, concluzionară că problema era gravă. Ce era de făcut cu pruncul în mijlocul pustietăţii lor? Cum puteau să—l crească tocmai ei, care lăsaseră tot şi—I urmaseră lui Hristos în viaţa monahală? N—aveau nici timpul necesar să se ocupe de dumnealui, care tocmai căuta să se trezească şi, probabil, să—şi plângă foamea. Părintele Stareţ fu acela care—i trezi la realitate, rânduind ca părinţii care se îndreptau spre satele din jur să întrebe în stânga şi în dreapta despre părinţii copilului, iar unul dintre ei chiar să—l ia cu el ca să—l prezinte autorităţilor. Portarul şi un alt frate tânăr nu văzură cu ochi buni această propunere a Stareţului, iar fratele Bernardo, ca să salveze situaţia, fu cel dintâi care făcu o observaţie pertinentă, zicând:

—Părinte Stareţ, oare n—ar fi mai bine să—l botezăm mai înainte de a—l înscrie la Stat?

Fu o idee bună, de vreme ce toţi o primiră cu bateri din palme, surprinşi cum de nu le trecuse lor mai întâi prin minte. Stareţul însuşi o acceptă şi hotărî ca piciul să nu părăsească mănăstirea mai înainte de a fi botezat. Astfel, micuţa comunitate de bărbaţi monahi se îndreptă spre capelă. Acolo, fratele Egidio ridică o altă problemă, la fel de admirată ca şi cea dintâi. El întrebă:

—Da' ce nume—i punem micuţului?

Pe buzele multora se afla numele Sfântului Francesco din Assisi. Dar portarul, făcând un pas în faţă, zise cu un zâmbet dezarmant pe chip:

—Oare n—ar fi bine să—i punem numele Sfântului pe care îl prăznuim astăzi?

Era sfârşitul lui aprilie şi în calendar, în acea zi, era consemnată prăznuirea Sfântului Marcellino. Numele plăcu. Câteva minute mai apoi, Marcellino gustă din sarea, apoi din apa Botezului, începând să plângă sub mângâierea apei care—l năştea în Hristos şi în Biserică. Evenimentul le plăcu şi îi emoţiona mult pe fraţi, care nu se ruşinară să spună că prin inimi le trecuse un fior de întinerire dăruit de zâmbetul micuţului pe care purtarea de grijă a lui Dumnezeu îl aşezase în porticul mănăstirii. Hotărât lucru, nu se

mai puteau despărţi de el.

—Sunt dispus să mă ocup eu de el, dacă mi se va permite, zise unul dintre frăţiorii cei tineri, care—şi avea ascultarea la lucrarea grădinii.

Îndată, un altul se puse a zâmbi, ba chiar a chicoti de râs, neînţelegând cum poate un novice, un începător într—ale călugăriei, care adică abia ştia să aibă grijă de sine, să aibă grijă de un începător într—ale vieţii, de un copil atât de miculuţ. Se întreba mai ales, şi nu era singurul, cu ce avea să—l hrănească.

—Cu lapte de capră, replică îndată novicele.

De mai multe luni fusese dăruită mănăstirii o capră şi laptele acesteia servea de hrană mai ales unui tare bătrân călugăr, care pe deasupra era şi bolnav.

În tot acest timp, bunul Părinte Stareţ nu pierduse vremea. Tuturor acelora dintre fraţi care ieşiseră la a cere milostenie, după obiceiul franciscan, le porunci să caute, în toate posibilele locuri de căutat, oriunde vor fi plecaţi, pe orice cale de străbatere a ţinutului, cam cui ar fi putut să aparţină copilaşul şi să prezinte cauza acestuia înaintea autorităţilor, ca unele care vegheau la cele ale bunului mers al vieţii cetăţenilor. Căci era în intenţia Stareţului să restituie creatura cea mică părinţilor săi, care trebuiau să existe pe undeva, sau autorităţilor, care ofereau garanţii mari pentru siguranţa micuţului lor prieten, asigurându—i acestuia un trai cât de cât decent.

Cu acestea toate, a trecut dimineaţa, şi Stareţul, care hotărâse deja să—l ţină la mănăstire pe Marcellino, fie doar şi pentru o zi, vru să pună la încercare dispoziţia fiilor săi duhovniceşti în ceea ce—l privea pe pici şi de aceea s—a prefăcut că dă poruncă unuia dintre ei să—l poarte pe micuţ prin toată regiunea, din casă în casă, pentru a—i afla părinţii. Smeriţii fraţi au dat roată Părintelui lor, rugându—l să nu facă aceasta, ci să aştepte dimineaţa următoare, ba, mai bine, miezul zilei următoare, pentru ca nu cumva, pe cale, puştiul să prindă vreo răceală din cauza răcorii — dar ce zicem răcoare — din cauza frigului de—a dreptul. Îi plăcu Stareţului această dulce împotrivire şi, consimţind la dorinţa acestora, făcu din micuţ oaspetele lor, închizând poarta mănăstirii până la începutul unei noi zile.

La „Ave Măria" se întoarseră şi fraţii care se aflaseră plecaţi toată ziua, tocmai de cu zori, şi povestind Stareţului toate ispitele zilei, păreau că sunt vorbiţi ca să—l descurajeze pe acesta în ce priveşte copilul, modul în care ar fi fost primit de autorităţi sau şansele de a—i găsi pe părinţii acestuia. Căci răspunsurile lor erau aceleaşi: „ţinutul este tare sărac...", „nu se poate afla cine ar fi putut abandona micuţa creatură...", „pentru a—l găzdui pe copil oamenii cer mulţi bani şi, apoi, e vorba că trebuie să afli o familie gata să—l primească pe acesta ca pe un membru de familie, adoptându—i...".

Tot ceea ce spuneau era, în fond, adevărat, căci ţinutul acela nu era dintre cele mai bogate regiuni ale ţării, ea însăşi săracă, şi o secetă extraordinară adusese în mizerie un mare număr de familii, multe dintre ele foarte numeroase. Părintele Stareţ, totuşi, voi să împlinească ultimele tentative de a intra în legalitate:

se interesă el însuşi direct la unele familii pe care le ştia mai milostive, aducând la cunoştinţa primarului cele întâmplate. Făcu acelaşi lucru şi cu nişte părinţi îmbunătăţiţi pe care îi ştia de mult, care—i erau sfătuitori în repetate rânduri. Unii stăteau aproape, lor alăturându—le ca sfătuitori şi pe alţi părinţi, de la mănăstiri ale ordinului franciscan aflate la distanţe mai mari, din cetăţi cu nume. În tot acest timp, vrând—nevrând, copilul rămase în micuţa mănăstire şi bunii fraţi ai lui Marcellino fură cuprinşi de o mare fericire. Venind noaptea, Marcellino fu dat spre grijă fratelui portar. La ora stabilită pentru somnul de noapte, toţi plecară să se culce, după ce exersară toţi cum trebuia lucrat cu biberonul, cum trebuie preparat laptele, cât de călduţ şi cât de dulce trebuie să fie... Lapte de capră lungit cu un pic de apă, la care copilul părea că are mare „evlavie", surâzându—i mereu portarului, cu mare dragoste.

Şi, astfel, sosi o nouă dimineaţă; trecu şi ea ca toate celelalte, dar, în acelaşi timp, total diferit de ceea ce însemnaseră dimineţile în mănăstirea aceea. Nu fuseseră multe ca aceea! Ba, parcă, niciuna. Cu toată voinţa Stareţului, se întâmpla întotdeauna, nu se ştie cum, câte ceva care nu îngăduia plecarea micuţului Marcellino din mănăstire. Odată, unul dintre fraţi aduse chiar vestea că o familie milostivă era gata să—l primească pe puşti ca pe unul dintre copiii lor, dar nu se întâmplă aceasta; altă dată, însă, nişte ţărani inimoşi din satele învecinate se arătară dispuşi să ajute micuţei comunităţi monahale, dar nu—l luară pe copil cu dânşii, ci le aduseră părinţilor din mănăstire şi fraţilor de acolo alimente şi albituri pentru noul născut, care se dovedea drept o mare mană cerească.

În cele din urmă, căzu grav bolnav fratele portar. Înainte de a muri, căci avea să moară, bunul frate le ceru fraţilor săi în credinţă şi lucrare să—l păstreze pe copilaş, să—l educe în frică de Dumnezeu şi să facă din el un bun franciscan. Astfel, adunând zile după zile, ce urmau una alteia cu repeziciune nemaitrăită până atunci, urmând una alteia, trecură săptămâni şi apoi luni. Iar Marcellino, prichindelul părinţilor călugări, mereu mai simpatic, iute şi vesel, continua să trăiască în mănăstire, hrănit în special cu lapte de capră şi cu tot felul de preparate al căror conţinut numai bunul bucătar îl ştia, ba cred eu că uneori nici măcar el.

Trecu aşa un an. Părintele Stareţ, profitând de un voiaj care se ivise de făcut, obţinu — lucru extrem de rar — chiar aprobarea Părintelui Provincial să—l păstreze pe Marcellino în mănăstire, în mod oficial, ca să facă, să zicem aşa, parte din soborul mănăstirii aceleia. Nimeni nu—l mai putea lua aşadar dintre fraţii săi, părinţi deopotrivă, afară doar de s—ar fi ivit de pe undeva părinţii lui, tată şi mamă, despre care nimeni nu ştia nimic.

Fu păstrat aşadar şi deveni bucuria şi zâmbetul mănăstirii. Bineînţeles că nu lipseau unele momente nu tocmai plăcute, căci şi dacă ar fi fost bun ca pâinea caldă, copil fiind, tot nu putea să evite unele năstruşnicii pe care, natural, asemenea tuturor copiilor din lume, le făcea. Mai fura câte un fruct de prin grădină, tocmai când sta să se coacă şi era numai bun de vândut, la capelă nu sta tocmai bătut în cuie, iar la masă, ei bine, la masă făcea un sac de năzbâtii pe care vi le puteţi închipui şi singurei, că şi voi le—aţi

cam făcut, fără să se fi supărat pe voi cineva prea tare. Iar când se îmbolnăvea, ei bine, atunci nimic nu le mai tihnea bieţilor fraţi, care se tulburau, bolind şi ei de toate ale bolilor lui. Orice s—ar zice, nu se poate spune mai mult decât acest adevăr: toţi îl iubeau ca pe fiul lor şi în acelaşi timp ca pe un frăţior, iar piciul, la rândul său, ştia să întoarcă dragostea fraţilor. Îi adora de—a dreptul.

2. STĂPÂN ÎN LUMEA GÂZELOR, CÂMPULUI FÂRTAT

Marcellino nu împlinise încă cinci anişori şi era un băieţaş robust şi isteţ, care putea să recunoască, încă de foarte departe, toate cele şi ştia chiar mai mult: să facă diferenţă între cele mişcătoare şi cele care stau pe loc, de nu mişcau. Cunoştea, de—a fir a păr, toate obiceiurile tuturor animalelor, precum şi speciile tuturor gâzelor care populau câmpul. Nu mai spun cum le ştia pe toate în raport cu fraţii care împărţeau cu el micuţa mănăstire: cu fiecare avea câte ceva de lucru şi, mai mult, pe fiecare îl rebotezase într—un fel anume, care aproape că le readucea zâmbetul pe chip monahilor, oricâte ar fi fost greutăţile vieţii de pustie. Astfel, *Părinte,* aşa, pur şi simplu, era numele cu care—l striga pe Părintele Stareţ; bătrânul frate bolnav devenise *Fratele Boală;* noul portar al mănăstirii, ce—i luase locul celui chemat la poarta raiului, *Fratele Poartă,* iar fratele Bernardo, cel care făcuse propunerea ca pruncul să fie botezat, întârziind plecarea lui, primi numele de *Fratele Botez,* după ce Marcellino află cele întâmplate, în sfârşit, ce să mai spunem despre bietul bucătar, care devenise, poreclit, *Fratele Păpică,* în amintirea primelor ciorbiţe pe care acesta i le preparase.

N—aveau de ce să se neliniştească fraţii pentru toate acestea pe care Marcellino le punea la cale. Ba chiar, mai mult, le făceau bine, căci aceste găselniţe ale puştiului nu făceau decât să le smulgă uneori un surâs, alteori de—a dreptul hohote de râs. Mai ales fratele ce se afla bolnav găsea că pruncul l—a nimerit bine cu numele, zicând mereu că avea dreptate să—i spună *Fratele Boală,* căci — auziţi smerenie de om sfânt — gândea bolnav, stând cu sufletul bolnav; mai spunea dreptul acela că ajunsese cu boala asemenea lui Iuda în ceata Apostolilor, ţinând cont că fraţii în mănăstire erau 11 plus el, care, în loc să le fie de ajutor, făcându—se prin boala lui povară obştii. (Sigur că exagera, căci era de mare ajutor fraţilor, căci se făcuse tuturor fraţilor dulce sfătuitor, mai ales Părintele cercetându—l atunci când se ivea vreo situaţie ce părea fără ieşire, după regulile omeneşti. Era aşadar un bun sfătuitor, un bun rugător şi un cunoscător al Scripturii ca nimeni altul.)

Dragostea fraţilor pentru Marcellino venea imediat după dragostea de Dumnezeu şi de ascultarea smerită de bunul lor Stareţ; el, copilul, era regele neîncoronat al casei aceleia, din care ieşise de foarte puţine ori şi de fiecare dată numai atunci când fraţii, fără odihnă, îl purtau ca să mai afle câte ceva despre familia lui, despre naşterea sau abandonul lui, ale căror taine nu renunţaseră a le cerceta. În acest fel, Marcellino a putut face, odată cu unul din fraţi, altădată cu altul, minunate plimbări prin satele de prin împrejurimi, învăţând o seamă de lucruri noi, lărgindu—şi orizontul lumii în care trăia, stăpânind cu

dragoste inimile pline de dragoste ale călugărilor.

În ce priveşte cercetările despre care tocmai am vorbit, ele nu aduceau nimic nou; părinţii copilului nu se aflaseră nicăieri, iar despre faptul că ar fi putut fi recunoscut de cineva nici nu mai încăpea vorbă.

Fraţii îşi făcuseră de—acum propria părere, şi—anume aceea că piciul fusese abandonat la poarta mănăstirii de străini aflaţi în trecere şi care, măcar că nu aveau bani să—l crească, avuseseră atâta minte cât să—l dea unor inimi franciscane spre a fi crescut.

Marcellino îşi petrecea mare parte din ziulica ce—o avea la dispoziţie jucându—se şi bătându—şi capul numai cu ale sale. Din când în când, mai dădea şi câte o mână de ajutor fraţilor, aşa cum putea el, un copil. Fratele Botez fu acela care—i construi o mică trăsurică, un căruţ care a fost de altfel şi prima lui jucărie şi care avea să—i rămână cea mai dragă dintre toate. Cu această alcătuire făcea o grămadă de servicii fraţilor, transportând te miri ce: ba un pepene, care era mai—mai să nu încapă, de fiecare dată, ba câte o mână de cartofi sau ceva sticle de ulei de măsline.

Dar marile, adevăratele jucării ale lui Marcellino erau animalele. Bătrâna capră ce—i fusese — nu—i aşa? — ca o doică, era preferata şi respectata lui, sfârşind prin a—i vorbi câte în lună şi în stele. Ei îi spunea:

—Iar mi—a zburat un bărzăune, chiar dacă l—am închis într—un borcan cu apă şi i—am pus capacul, iar peste capac am pus un bolovan.

Şi capra făcea, meditativ, o mutră aproape de cea mirată şi întrebătoare a micuţului, ca şi cum i—ar fi confirmat că şi ei îi displace enorm lucrul acesta, dar şi pentru a—i atrage luarea aminte că în lumea bondarilor şi a bărzăunilor, ca de altfel în toată lumea gâzelor, se petrec lucruri şi mai stranii ca acela despre care vorbea dumnealui, stăpânul său drag.

Cu timpul, mica grădinuţă a fraţilor îşi macină, în vântul toamnelor prelungite şi—n lucrarea ca de bijutier a ploii, micuţul zid ce—o înconjura — nu, nu de teama hoţilor, căci cine s—ar putea gândi să fure de la o mănăstire? — mai mult pentru a o separa de lumea ciulinilor din jur. De—aici putu micul Marcellino, ca dintr—un foişor de vânătoare, să vadă ce şi cum este de făcut în pânda şopârlelor şi, Doamne, cum se mai entuziasma atunci când le vedea, graţioase, încălzindu—se la soare, minunate în culorile lor vii şi cu ochii mari, strălucind ca nişte măciulii de ac cu gămălie.

Ei, dar nu întotdeauna Marcellino se purta ca un copil cuminte, ci uneori — ce zic, de multe ori — se distra copios tăind şopârlelor coada în bătălii din care pururi ieşea biruitor, poate cu câte un genunchi rănit de graba atacului sau cu câte o julitură pe piele de la urzică, aliata cea mai de preţ a năstruşnicei şopârle. Le privea aşa, rămase fără de coadă. Aceasta, despărţită de trupul cel verde, continua o vreme să se zbată. Ba, uneori, practica aceeaşi distracţie cu lăstunii sau alte păsări din cele mici ce populau măceşii de odinioară, crescuţi acum ca nişte braţe de vrăjitoare în întunericul albastru al înserărilor. Pentru această din urmă îndeletnicire fusese şcolit de către fratele paracliser, cel ce răspundea de curăţenia micuţei capele, căruia Marcellino îi spunea Ding—Dang. Desigur, aţi priceput că aceasta i se trăgea de la faptul că el răspundea de armonioasa îndeletnicire a trasului clopotelor. Acesta—i preda lecţiile despre alcătuirea laţurilor de prins păsările cele mici ale lăstărişului sau pe acelea de pus capcane uriaşelor râme sau bondarilor puturoşi sau auriilor cărăbuşi de mai, cel mai de preţ trofeu al câte unei astfel de escapade vânătoreşti. Plasele astfel alcătuite înghiţeau în ele, la grămadă, muşte, libelule, fluturi de zi şi de noapte, scarabei aurii, lăcuste şi, în sfârşit, scorpioni, cărora învăţase să le taie cu îndemânare de viteaz acul cel veninos, toate acestea fiindu—i victime sau, mai bine zis, prăzi preferate.

Odată însă o păţi şi el. Da, da, el, marele Marcellino! Fu muşcat de un scorpion şi nu mai uită niciodată teribila durere pe care împunsătura i—o provocase. Avusese noroc cu faptul că fratele Poartă ştia ce—i de făcut în astfel de cazuri şi—i supsese sângele otrăvit de muşcătura temutului duşman, veninul ucigător din pulpa piciorului drept. Din clipa aceea jură răzbunare tuturor scorpionilor. Din întreaga lume.

Într—una din zile a aflat, de la un ţăran care venise la mănăstire ca să ceară împrumut o sapă, că pe acel câmp erau mulţi scorpioni şi că neagra bestie nu iubea soarele, pe care nu—l putea suporta. Şi aceasta, pentru că trăia totdeauna printre pietre, la umbra lor răcoroasă, umedă, rece şi ascunsă vederii omeneşti. Atât îi trebui. În fiecare dimineaţă, micul Marcellino, în ascuns de fraţi, pleca la vânătoare de scorpioni: sălta pietrele, plesnea cu un băţ măciuliile tuturor ciulinilor ce—i stăteau în cale în grandioasa—i misiune, mai ales lovind în aceia care atacaseră din afară zidul de cetate al mănăstirii, iar când scârbosul animal, gri—verzui în soare, se arăta, îl trăsnea cu vitejie în moalele... cozii sau oriunde

prindea a cădea neiertător bâta sa, şi—l lua, pe când încă mai mişca, şi—l aşeza pe o piatră, spre pildă celorlalţi şi spre prăjire la soarele ce—i era aliat nesperat. Când era descoperit în vreo campanie dintr—aceasta de pedepsire, nu—i era tocmai bine la întoarcerea acasă. Avea parte de o ceartă zdravănă sau, mai rar, chiar de câte o urecheală.

Întorcându—se de la vânătoare, toată preocuparea lui Marcellino era să conserve prada, pe care o închidea fie în borcane pline de apă, dacă era vorba de râme sau păianjeni, fie în cutiuţe care aveau mici orificii pentru respirat, dacă era vorba de amicii cărăbuşi sau urâcioasele lăcuste. Dar pe cât era bucuria strângerii „roadelor" vânătorii seara, pe atât de mare—i era uimirea dimineaţa, când descoperea borcanele şi cutiile golite de *foşnitoarea* pradă. De unde să ştie simpaticul vânător că bunii fraţi, aflaţi la curent cu preocupările lui vânătoreşti nu tocmai nimerite cu spiritul franciscan, le redau libertatea, noaptea, pe când, obosit de reuşitele zilei, omuleţul dormea liniştit. Erau şi ele făpturi ale lui Dumnezeu, nu?

Dar să nu credeţi că din toate acestea am putea spune că Marcellino era crud cu animăluţele prizoniere. De multe ori îi dădea din ele lui Smiorcăilă. Cine—i personajul? E bătrânul motan al mănăstirii, care ajunsese orb şi numai într—o ureche, căci pe cealaltă o pierduse într—o bătălie cu un feroce câine ce vagabonda în preajma mănăstirii. Aceluia chiar puteai să—i spui că—i motan vegetarian, căci carnea intra rar, aproape deloc în umila mănăstire, încât biata fiară ajunsă mâţ pricăjit nu cunoştea decât cele pe care le conţinea meniul fraţilor: fasole, cartofi şi nelipsiţii morcovi.

—Nu, nu pe acolo, prietene!, striga Marcellino la bătrânul hoţoman pocăit de iuţeala tinereţii, pe când plecau la vânătoare împreună.

Şi servindu—se fie de beţe, fie de pietre, pentru a acoperi capcanele vânătorii ce—o avea de purtat, Marcellino afla în fratele Smiorcăilă un ajutor teribil. Doar că exact atunci când prada era aproape prinsă, puştiul turba de supărare văzându—l pe motan mişcându—se neatent, foşnind în ascunzişul pe care cu greu îl aflase şi vârându—şi botul printre zăbrelele fragilei construcţii a capcanei, de unde elibera prada, fără de niciun regret.

—Aşa le faci mai mult să sufere!, spunea Marcellino, repetând de fapt cuvintele pe care dragii lui fraţi monahi i le spuneau de fiecare dată când îl aflau construindu—şi capcanele. Şi apoi lovea cu băţul ce—l ţinea în mâini peste capcana la care muncise mult, dar care, din cauza neatenţiei lui Smiorcăilă, nu mai avea nicio utilitate.

—Uite aşa se face, dacă tot vrei s—o faci!, mai spunea el şi un nod de plâns i se punea în gât. Dar ce să—i faci, Smiorcăilă nu era pentru violenţă ori spectacole sângeroase. Vânătoarea pe care i—o oferea micul său prieten era mai mult o joacă şi nu de puţine ori, văzând că animalul nu mai mişca, întorcea privirea către copil, tristă şi aproape plânsă, ca şi cum i—ar fi spus:

—De ce l—ai zdrobit? N—ai remarcat cât de bine mă distram fără să—i fac vreun rău?

Fraţii, suflete alese, spuneau şoptit când vedeau joaca lui Marcellino, în fond nevinovată, unul către altul:

—Parcă ar fi un micuţ Sfânt Francesco, da, da, aproape ca un mic Sfânt Francesco! Ce mai, ca Sfântul lor cel drag pe când era copil nevinovat! Căci îl vedeau pe micuţ cum, cu un efort fără de margini, era capabil să transporte între gingaşele lui degeţele o furnică doborâtă de oboseala cărăuşiei vreunui bob de grâu, ducând—o până la marginea muşuroiului. Cu bob cu tot. E drept că tot el era capabil să arunce pământ în calea furnicilor, întrerupându—le coridorul prin care—şi duceau spre minusculele hambare hrana nepreţuită, dezorientându—le, făcându—le să pară nişte gospodari cărora li se rupsese roata căruţei în drumul mare...

3. PRIETENUL NEVĂZUT

În toate aceste ocupaţii, Marcellino stătea de vorbă cu un prieten nevăzut: era vorba despre primul copil pe care—l cunoscuse în viaţa lui. Ce se întâmplase? O familie, dorindu—şi să se mute dintr—o regiune în alta a ţării, primise aprobare să facă tabăra de odihnă alături de fraţi, în vecinătatea mănăstirii, pentru a putea să aibă la îndemână apa, atât de necesară supravieţuirii, dar şi ajutorul vieţuitorilor din mica mănăstire, pentru toate cele necesare traiului. Cel mai mic din această familie era Emanuel, care avea cam aceeaşi vârstă cu Marcellino. Întâlnirea între cei doi nu a durat mult, de—abia au avut vreme să se joace un pic şi să schimbe vreo două vorbe. Dar ce mult au însemnat acestea toate pentru Marcellino, care nu avea să uite cele trăite niciodată!

De atunci înainte, micuţul Emanuel era mereu pe lângă băieţel, atât de mare era imaginaţia pe care Marcellino o punea în a—şi crea scenariile vieţii, atât de viu, încât micul călugăraş îi zărea mereu ciurul de păr blond aievea, chiar dacă celălalt puşti plecase cam de multicel din calda vecinătate. Se afla atât de aproape, încât părea că—l are mereu sub ochii lui azurii, căci altfel nu se explică toate cuvintele pe care i le adresa.

—Măi, Emanuel, liniştește—te un pic, tu chiar nu vezi că mă deranjezi?

Uneori Marcellino se întreba care—i sunt originile: cine sunt mama sa, tatăl său, fraţii ori surorile sale, căci vedea el bine că toţi ceilalţi aveau şi tată, si mamă şi, de cele mai multe ori, fraţi. A întrebat chiar pe doi sau trei dintre părinţii din mănăstire în care avea mai mare încredere, fără să poată primi un răspuns lămuritor, toţi reluându—i povestea de la poarta mănăstirii, pe care de acum o ştia pe de rost. Tot timpul când insista totuşi să i se spună unde este măicuţa sa, invariabil i se răspundea cu un gest larg, arătându—i—se cerul, gest însoţit de aceste cuvinte:

—În cer, fiule, în cer.

Marcellino remarcase, şi de acum ştia sigur, că oamenii mari ştiu şi pot o grămadă de lucruri, dar remarcase şi că uneori greşeau. Ei bine, trăia cu nădejdea că poate greşiseră şi în privinţa mamei. De ce n—ar fi putut greşi în legătură cu această aşezare în cer a mamei sale, cerul către care el privise de nenumărate ori, dar nu văzuse nimic, căruia—i vorbise de atâtea ori, iar el nu—i răspunsese?

Se înălţase ca un bărbăţel în toată firea micuţul şi cum se jucase aproape tot timpul singur, căpătase această capacitate de a observa cu atenţie şi de a surprinde o grămadă de amănunte care altora le scăpau. Profita, de exemplu, de orice neatenţie a fraţilor ca să fure câte ceva de prin grădină, căci mănăstirea era

atât de săracă, încât nu aveai alta de furat, şi pentru a se sustrage, uneori, puţinelor munci la care era chemat să răspundă. În acel paradis terestru ce—l avea la îndemână, mănăstirea era asemenea grădinii din Rai şi, ca şi acolo, exista un pom, un singur pom al binelui şi răului, din ale cărui fructe îi era interzis să mănânce. Copilului i se interzisese, mai mult ca un exerciţiu de voinţă, aş spune eu, să urce scara care conducea spre camera aceea despre care v—am spus că se afla la etajul întâi, magazie pentru lucrurile utile care erau însă rar folosite de comunitate, şi în cămăruţa legată de ea.

Acea scară, de altfel, era foarte prost construită, reprezentând astfel un mare pericol pentru un copil atât de micuţ. Prima dată, părinţii i—au spus că acolo, în cele de sus ale mănăstirii lor, se aflau lucruri ce nu mai puteau fi folosite, de la sape ciobite la greble fără de toţi dinţii sau fără un dinte, adică la fel de nefolositoare. Despre acestea ar fi uitat grabnic copilul, dacă, pentru a—i întări sperietura, micuţului nu i s—ar fi spus că în spatele uşilor închise stă un uriaş, adică un om mare—mare, gata să—l ia cu el, răpindu—l într—o ţară necunoscută, pentru totdeauna, dacă nu era cuminte şi nu înceta orice tentativă de a explora etajul interzis.

Asta îl nefericea pe Marcellino din cale afară. Căci nu trecea nicio zi fără ca ochii lui să caute cu melancolie spre treptele interzise, fără să—şi propună în fiecare clipă să străbată treptele spre partea interzisă a raiului terestru în care se bucura de copilărie. Avea şi un plan pe care spera să—l pună în aplicare fie pe când fraţii ar fi fost ieşiţi din mănăstire — ceea ce se întâmpla destul de rar, ba chiar foarte rar —, fie atunci când ar fi fost ocupaţi cu masa sau somnul sau, cine ştie, portarul şi fraţii ar fi fost plecaţi în grădinuţă, iar cei rămaşi ar fi distraşi de propriile preocupări, nu puţine. Dar, fie dintr—un motiv, fie din altul, băieţelului nu—i reuşi niciuna din variantele riscantului său plan. Mai ales că, la o încercare fără succes de urcare pe scara spre podul interzis, a doua treaptă scârţâi atât de tare, încât zile întregi avu pielea găinii, ba chiar părul lui scurt avu o tresărire, rămânând multă vreme ridicat de spaimă.

Tot gândind şi răzgândind, puştiul află totuşi o soluţie pentru a urca în „zona interzisă". Va urca pe scară desculţ, s—a gândit el, lăsându—şi sandalele la poalele scării. Folosind un baston, al fratelui Boală, cel mai probabil, va încerca fiecare treaptă separat înainte de a pune piciorul pe ea, pentru a vedea pe care să calce şi pe care nu. Mai dificil era să urce primele cincisprezece trepte, pentru că putea fi văzut de dedesubtul treptelor sau, în fond, de oriunde, din orice colţişor al parterului casei mănăstireşti. Dar ştia că din momentul în care va ajunge în punctul în care scara face atingere cu podeaua podului, nu mai putea fi văzut şi îşi putea continua liniştit ascensiunea.

Precum gândi, făcu. Se întâmplă într—o seară liniştită, pe când unii dintre fraţi erau absenţi, iar ceilalţi, nu mulţi, erau prinşi în preocupările lor de seară. Rămăsese un singur frate în grădină şi unul la bucătărie, fratele Păpică, acesta din urmă având în grijă şi poarta, căci fratele Poartă se afla plecat din mănăstire, fratele Boală era şi el prezent, dar, cum îl ştiţi deja, mai mult în pat, în micuţa sa chilie, citindu—şi rugăciunile de seară. Deci nu avea nevoie de baston, aşa că Marcellino îl împrumută pentru cea mai serioasă expediţie din viaţa lui, urcând uşor—uşurel pe treptele scării, cu toată precauţia. Punea picioarele numai acolo unde simţea că nu există niciun pericol de scârţâială, asigurându—şi înaintarea puţin câte puţin. Urca treaptă cu treaptă, auzindu—şi inima bătând în gât, cu putere. Ştia că face un lucru interzis, dar nu avea puterea de a se întoarce. Abia când ajunse în capul scării îşi îngădui o răsuflare de uşurare. Avea deja mâna pe uşa ce ducea la dorita încăpere, când auzi un glas care—l striga din grădină:
—Marcellino, Marcellino, frăţioare!

Era glasul fratelui Botez. Desigur, fratele descoperise vreun cărăbuş de treabă şi—l chema să facă prezentările de rigoare. Marcellino aproape că se bloca, dar imediat înţelese că avea suficient timp cât să tragă o ocheadă dincolo de uşa care—l provocase la un asemenea urcuş, pentru ca abia mai apoi să coboare pe scări şi să se îndrepte către grădinuţa unde se nevoia bunul frate, ca şi cum nu s—ar fi întâmplat nimic.

„Curaj!", îşi spuse el întru sine. Şi continuă să urce până la ultima treaptă.

Deschise uşor—uşor uşa magaziei. Şi nu fu dezamăgit, căci acolo era un adevărat paradis, precum îşi imaginase: lemne uscate, cutii goale, sape, lopeţi şi greble, una mai minunată ca alta. Un loc minunat pentru joacă, mai ales iarna, când era prea frig ca să ieşi din casa mănăstirii. Apoi se ridică şi înainta către uşa micuţei cămări, de la capătul magaziei de unelte. Scrută atent locul printre scândurile uşii, dar nu putu zări decât un întuneric gros şi negru.

Împinse uşiţa şi un sunet prelung însoţi gestul său de explorator, încercat de—acum. O deschise nu mai mult de o palmă, băgă capul înăuntru şi observă atent cele ce se ascundeau dincolo de întunericul

cămăruţei, un pic mai mare decât camera dată lui de fraţi, fosta chilie a fratelui portar, care se aşezase şi el în cer. Era mică şi o ferestruică o lumina cu un fir de lumină tors din caierul apusului de soare. Puţin câte puţin, ochii copilului se obişnuiră cu întunericul, reuşind astfel să distingă câte ceva în obscuritatea camerei. Remarcă umbra unor scaune rupte, mese scorojite şi vechi, bucăţi de lemn şi alte obiecte care, se vede treaba, nu mai foloseau la nimic. Undeva în dreapta erau nişte dulapuri, mari cum nu mai văzuse, pline ochi de cărţi mari—mari, ca cele care se aflau pe Sfânta Masă din micuţa capelă a mănăstirii, doar că pe acestea le vedea cât de rupte şi de prăfuite erau. În faţă era îngrămădită nişte mobilă veche.

Marcellino, întorcând capul de la fereastră spre stânga, acolo unde la început nu zărise nimic, văzu acum ceva care aducea cu un om foarte înalt, dezbrăcat, cu mijlocul încins cu un şervet, cu braţele deschise ca şi cum ar vrea să—l îmbrăţişeze, cu capul întors către el, el, căruia i se făcu inima cât un purice din cei care—l împodobeau câteodată pe meşterul Smiorcăilă. I se păru că omul acela îl priveşte şi nu mult lipsi să scoată un strigăt de spaimă.

Aşadar fraţii nu—l minţiseră doar aşa, ca să—l înspăimânte! Acolo sus chiar era un om care, dacă ar fi vrut, l—ar fi putut răpi, ducându—l departe de casa sa, pentru totdeauna! Marcellino îşi trase capul cu mare rapiditate afară din cămăruţă, zgâriindu—şi în graba aceea o ureche, şi închise repede uşa. Coborî în mare viteză, fară a mai ţine cont nici de zgomote, nici de bastonul cercetător, fară a mai avea timp să vorbească pentru a se încuraja sau să se sfătuiască cu el, ca să vadă ce—i de făcut. Ci, în graba cea mai mare cu putinţă unui copil speriat — credeţi—mă că asta nu înseamnă puţin! —, coborî scările fară să atingă treptele aproape. Alergă în câmp şi acolo se trânti, epuizat, la pământ. Trăsese o spaimă straşnică. Era adevărul adevărat! Podul era locuit de o persoană care era mai mare decât toţi cei pe care îi cunoştea el, şi cunoscuse câţiva, mai ales că mănăstirea era căutată de un mare număr de oameni. Îşi trase în picioare sandalele şi, tremurând încă, se îndreptă spre micuţa grădină.

În orice caz, omul pe care—l văzuse era *cel mai cel* din câţi îşi închipuise vreodată că există şi se gândi la el ore în şir, fără a le putea spune fraţilor ceva. Căci de data aceasta ştia că, de le spune, o va încasa, pe bună dreptate, cum n—o mai încasase vreodată. Simţea şi el că sărise calul, şi orice pedeapsă i se părea mai uşoară decât să înfrunte singur uriaşul ce locuia în taina podului.

4. PRIETENUL CE LOCUIEŞTE ÎN PODUL CERULUI

Cerul, sub strălucirea luminii zilei aceleia, părea acoperit de norii unei ploi ce sta să vină. Marcellino, prietenul nostru, se afla cățărat într—un pom, călărind o creangă, dar când cerul şi—a tulburat limpezimea, înţelese că trebuie să părăsească locşorul său şi făcu aceasta pe când primele picături de ploaie se desprinseră din cupola cerului, udând pământul însetat de fierbinţeala secetei.

Nu—i plăcea vremea ce se pornise afară şi nici faptul că se apropia noaptea. Noaptea se temea mai tare, cu toate că o lampă ardea în permanenţă în micuţa lui cameră, unde dormea în micuţul său pătuţ, îngăduit de binevoitorii fraţi numai în micuţa lui chilie, căci ei dormeau pe pături aşternute direct pe pământ. Vremea „mare", cum era mereu în septembrie, nu—i plăcea deloc, făcându—l să se trezească în vise ciudate, despre care nu ştia să povestească nimic, amintindu—şi numai că tresaltă mereu sub câte un dârdâit de teamă, căci ploaia în acoperiş, frigul din cameră şi lumina tremurândă din lampa ce—i lumina camera, toate—i dădeau o stare nu tocmai bună. Şi asta ore întregi, cam în fiecare noapte de toamnă.

Pentru iarnă, la fel, nu avea nicio simpatie, nu—i era dragă nici cât toamna, căci nu—i mai îngăduia să alerge pe bulgării de ţărână ai câmpului, fară de care aproape nu putea trăi. În mănăstire, în acele zile, se plictisea cumplit şi, ceea ce—i părea mai grav, trebuia să urmeze deja cursurile pe care i le predau fraţii mănăstirii, uneori chiar împreună cu ei închizându—se în mănăstire, aceştia dedicându—se în întregime educării copilului. Aşa se face că la sfârşitul iernii ce trecuse, Marcellino reuşise să înveţe cu spor literele alfabetului, o performanţă foarte mare pentru vremea aceea, ca şi pentru cea de azi, şi acum, urmând poruncii date de Părintele Stareţ, trebuie să înveţe a citi. Pregătirea educaţională a lui Marcellino nu era una tocmai excelentă. Sigur că ştia să rostească toate rugăciunile câte le auzise la slujbele fraţilor şi cunoştea destul de bine catehismul. În ce priveşte celelalte materii de şcoală, la sfatul aceluiaşi Părinte, fraţii nu se grăbiră prea tare să—l înveţe, ca să nu—l obosească prea tare.

Astfel, privind din porticul mănăstirii ploaia ce se năpustea din cer, Marcellino începu să se gândească la iarnă, anotimp ce şi—ar fi dorit să nu mai vină. Era aşa de trist totul iarna! Dispăreau şi mare parte din florile câmpului, din gâze şi dintre animalele mici, ce făceau casă bună printre brazdele de iarbă ale câmpului. Lui Marcellino nu—i mai rămânea, ca să se joace cu el, decât Smiorcăilă, bătrânul motan aproape orb şi total indispus şi el de vijeliile iernii şi de aceea lipsit cu totul de poftă de joc.

Aceste gânduri i—aduseră aminte de omul ce locuia în cămara din pod. Trecuseră deja multe zile de când se văzuseră în podul casei mănăstirii pentru prima oară. Marcellino înţelese că în zbuciumul acelei

vremi de iarnă şi omul acela va sta mai mult în casă decât pe afară, în bucuria câmpului. Nu pentru că s—ar fi temut de vijeliile ce rupeau norii şi frământau noroaiele negre ale toamnei, nu. Nici de frigul ce omora orice boare de căldură. El îl căutase deja pe afară şi nu era. Ciulise mereu urechile, doar—doar va auzi vreun zgomot în podul atâtor promisiuni. Probabil că şi acela, iarna, sta închis în casă, furat şi el de ambianţa toropită a celor din jur. Atunci se hotărî să—i facă o vizită în cotlonul său, pe care doar îl „furase" cu coada ochiului, din viteza alergării de la locul acela spre câmpul cu liniştile sale. Hotărî dar să—i facă o vizită, convins fiind că, dacă nu l—a furat până acum în lumea lui, nu o va face uşor nici de astă dată.

Se gândea mereu la acela! Se gândea că nu—i va fi uşor să urce la el, pentru că în anotimpul acela, al iernii, fraţii se adăposteau şi ei mai mult prin casă, evitând ieşirile care, altfel, făceau parte din modul lor de—a—L sluji pe Dumnezeu. Nu pentru că se temeau de frigul cumplit sau de vijeliile care şuierau printre zidurile vechii gospodării, ci pentru că jinduiau după linişte şi rugăciune.

Pentru el rămânea o taină mare omul acela. Ori nu se mişcase din cămăruţa lui, ori era mai dibaci decât părinţii în a ocoli colţurile în care se retrăseseră aceştia pentru meditări şi rugăciuni prelungi. Cum reuşise să stea oare cu braţele deschise? Pe cine aşteptând? În nemişcarea lui, semăna cu fratele Boală, care nici el nu mişca deloc din chilie, din patul în care era imobilizat de nedorita boală. Oare şi omul acela din mica chilie din pod se afla bolnav?

De o parte, teama cumplită ce o trăise în momentele urcuşului şi coborâşului, atunci când l—a văzut prima oară; pe de altă parte, mila profundă împletită cu teama că acela s—ar fi putut afla bolnav. Printre altele, şi—aduse aminte că omul era dezbrăcat şi vizibil abandonat de toţi. Toate astea îl făcură pe inimosul copil să se gândească plin de ardoare la încă o expediţie de urcare a scării, sus, pentru a înţelege mai bine despre ce este vorba. Cât priveşte teama de omul acela, mai stătea în picioare doar în ce priveşte gândul că acela putea să—l lege şi să—l ducă în altă lume.

—Dacă ar fi vrut să mă ducă departe de aici, ar fi putut să o facă deja, gândea el acum, amintindu—şi că, de câteva ori, rămăseseră singuri în toată mănăstirea, prin micuţa grădină sau pe câmpurile din vecinătatea aşezământului! De—ar fi vrut, l—ar fi răpit, şi el n—ar fi putut opune nicio împotrivire, căci nu s—ar fi putut lupta cu un bărbat în toată firea şi mare—mare, cum era cel de care—şi amintea că locuieşte în cele ale podului.

Când se puse cea dintâi zăpadă, iar vârtejul de nea începu să ascundă vederii orizontul, Marcellino se hotărâse deja.

Planul de luptă era pus la punct şi nu—i rămânea alta decât să pună în aplicare cele pe care de cu toamnă le gândise. Şi—l recapitula cu voce tare, ca să—l audă complicii săi preferaţi: Smiorcăilă şi Emanuel, prietenul din gând.

—Priveşte, Emanuel, este nevoie să urcăm. Am s—o fac exact ca data trecută: purtând în mâini bastonul şi sandalele. După ce—oi ajunge la uşă, o voi deschide numai un pic, atât cât să—mi bag capul, să văd dacă omul acela se mişcă în vreun fel. Dacă se mişcă, atunci o voi lua la picior cu toată viteza. Dacă nu, voi deschide cu băţul fereastra, ca să am mai multă lumină. Atâta doar că în timp ce eu fac toate acestea, tu trebuie să stai la pândă, să mă anunţi dacă vine cineva. Înţeles—ai? Ştii că, dacă ne vor prinde părinţii, o să avem mari probleme...

Apoi Marcellino se puse pe aşteptat. Ştiţi ceva mai greu pentru un copil? De fiecare dată când se gândea că o poate face, respiraţia i se schimba, agitându—i inima în corzile pieptului. Puţin câte puţin, se familiariza cu ideea urcării în pod şi începu să asculte foarte atent toate discuţiile părinţilor, ca să afle care ar fi cel mai bun moment pentru îndeplinirea acţiunii sale.

În cele din urmă, sosi şi ziua mult aşteptată. Vremea se arătă, pentru o zi, mai bună, şi profitând de aceasta, fraţii plecară să aducă provizii cât să le ajungă toată iarna sau măcar o bună parte din ea, alţii rămânând ca să repare casa, atât cât se cerea pentru a trece peste iarna care se anunţa a fi grea, alţii alergând să mai strângă milostenie, din care să mai împartă celor asemenea lor, sărmani. Toate se făceau după porunca Stareţului, foarte atent la a trece cu bine peste anotimpul geros ce începuse să muşte deja cu colţi de frig din trupul de azur al cerului. Iarna se arăta lungă şi geroasă, iar cărările ce duceau spre mănăstire se întroieniseră, devenind impracticabile. În mulţi ani de—a lungul istoriei mănăstirii, frăţietatea rămânea izolată sub noianul de zăpadă ce cădea cu nemiluita. O izolare care ţinea de obicei mai mult de o lună, prin vânt şi ger nimeni ne mai aflând calea spre locul sfinţit de prezenţa smeriţilor fraţi, care nu mai puteau primi nici vizite şi nici milostenii de la nimeni.

Se ajunse astfel, şi în acel an, la punctul culminant în organizarea rezistenţei contra inamicului numărul unu: iarna, din ce în ce mai aproape. Activitatea externă a fraţilor sporise simţitor, iar Marcellino înţelese că nu se putea afla o ocazie mai bună ca acele zile pentru a—şi pune în aplicare planul său, atât de îndelung gândit.

Orice întârziere l—ar fi costat mult, căci fraţii erau hotărâţi ca, în timpul cel mai scurt cu putinţă, să înceapă reparaţiile asupra clădirii şi, mai mult, să înceapă astuparea geamurilor şi a unei bune părţi din uşi, pentru ca niciun strop de căldură să nu fie risipit în frigul de afară.

Într—o după—amiază la fel de rece şi fără de soare ca acelea care vesteau venirea anotimpului frigului albit de nea, Marcellino se hotărî: avea să se folosească de plecarea fraţilor. Rămăseseră ca de obicei: fratele Boală, fratele Egidio, în micuţa grădină încercată şi ea de venirea frigului, şi fratele Păpică, cel care, dincolo de roboteala din bucătărie, avea misiunea de—a arunca din când în când câte un ochi la poartă. Puştiul era deja înarmat cu un baston lung, mai lung decât prima oară, semn că învăţase câte ceva din prima expediţie, pentru a încerca de la mai mare distanţă rezistenţa treptelor de lemn, atât de periculoase prin scârţâiala lor în a trezi suspiciunile celor rămaşi în mănăstire. Acelaşi baston gândea să—l folosească şi pentru deschiderea ferestruicii ce lumina micuţa cămăruţă, sora mai mică a magaziei. Către aceasta din urmă Marcellino nu mai arătă niciun interes, plin de prevedere lăsând deoparte pierderile de timp ce s—ar fi putut datora cercetării magaziei, căutând să ajungă cât mai grabnic în cămăruţa care—i umpluse visele atâtor nopţi din ultimele luni. Pe la treapta a cincea, un scârţâit imposibil, care lui i se păru a fi sunet de tunet, făcu să—i stea inima de frică; ba nu, o făcu să bată bezmetic, cu putere multă, gata să spargă coşul pieptului său de copil aflat în expediţia vieţii sale.

—Fii atent, Emanuel, fii mai atent! şopti el şi continuă ascensiunea scării până la podeaua podului, care se deschise înaintea sa ca o perdea de scânduri geluite ce—l putea masca de posibili ochi sfredelitori.

De astă dată, cum bănuiaţi deja, nu se mai opri entuziasmat în mica magazie de unelte şi cutii, ca să nu—şi piardă timpul preţios ce—l avea la îndemână. Împinse uşa cu maximă precauţie, pentru că deja ştia foarte bine că, grăbindu—se, ar fi putut face gălăgie şi, cu răsuflarea oprită, stătu să asculte: dacă era ceva de auzit, n—ar fi fost alta decât răsuflarea omului celui mare care se afla, desigur, acolo, aşteptându—l. Dar nu auzi nimic... Ba da! Auzi cât se poate de clar bătaia inimii sale rănite de teamă, răsuflarea sacadată din cauza urcării cu maximă precauţie, dar nu fără efort, a treptelor ce—i fuseseră interzise. Mai dădu un pic de avânt uşii şi reuşi, ca şi data trecută, să facă o deschidere suficientă prin care să—şi strecoare căpşorul isteţ. Se holbă un pic prin ceaţa lăptoasă, de semiîntuneric, ce cuprinsese cămăruţa, ascultă iarăşi cu atenţie sporită micile zgomote, inevitabile în mai toate podurile tuturor caselor din orice colţ de lume, mare parte datorate acelor mici insecte care se bagă în lemn şi care, şi el ştia, se cheamă carii.

În sfârşit putea zări, de—acum, pe omul imens pe care—l ştia unic locuitor al podului! Stătea ca şi data trecută, exact în aceeaşi poziţie, şi nu i se auzea deloc respiraţia. Părea că omul privea înspre el, ca şi data trecută, dar Marcellino tot nu reuşea să—i vadă ochii, din cauza întunericului care domnea în camera aceea. Pentru a înţelege ceea ce are de făcut, Marcellino introduse băţul său prin deschizătura uşii, aproape atingând pe bărbatul ce sta cu braţele deschise. O făcea tremurând de frică, dar şi hotărât să—l înfrunte pe necunoscut, şi pentru aceasta apropie bastonul său de picioarele omului celui uriaş. Îl atinse. Acela nu reacţiona. O clipă crezu că e mort sau bolnav. Ca să scape de tensiunea din creştet, scoase capul pe uşă şi, privind îndărăt, spuse cu glas mic, ca un susur de vânticel:

—Emanuele, prietene, anunţă—mă dacă se vede vreunul dintre fraţi, te rog!

Când a spus aceasta, s—a gândit că vreunul din fraţi — nu atât fraţii ce lucrau în mănăstire, cât fratele Ding—Dang, care era iute de picior şi de obicei revenea cel dintâi din misiunile sale — l—ar fi putut surprinde aflat acolo, în zona interzisă a raiului copilăriei sale. Îşi închipui apoi, în fracţiuni de clipă, ce s—ar întâmpla dacă cel care l—ar fi descoperit ar fi fost tocmai Părintele, cel care tot timpul i—a voit binele, dar de care îi era mereu teama cea mai mare!

Cu aceste gânduri trecându—i prin minte, puse primul pas dincolo de linia pragului cămăruţei, apoi trupul i se strecură înăuntru şi, pentru siguranţă, îşi trase şi cel de—al doilea picior la adăpostul întunericului camerei. Înainta aproape sigur de el, când îl opri din înaintare un zgomot făcut de un obiect pe care nu—l zărise până atunci şi care aproape făcu să i se curme respiraţia de frică! Se făcu mic—mic de tot, inima bătându—i cu putere. Dacă zgomotul acela l—a deşteptat pe omul cel uriaş, ce se va întâmpla cu el? îl va duce departe, departe? Şi el, care nu împlinise şase ani încă, ce—ar fi putut face?

Lui Marcellino îi clănţăneau dinţii în gură de teamă. Dar înţelese, după câteva minute, că nimic din ce—şi închipuia nu se întâmplase: fraţii nu se arătară, omul nu se mişcă. Prinzând suflare, puştiul se apropie de micuţa fereastră a micuţei camere, se înălţă pe vârful picioarelor şi, prelungindu—şi mâinile cu bastonul pe care—l purtase cu grijă până aici, deschise un pic oblonul ce ţinea umbră camerei la vreme de vară şi menţinea căldura la vreme de iarnă, prin care îndată se strecură o rază de lumină, roş—galbenă, ca frunza castanilor din vale. Dar dacă voia să afle ce se află mai exact şi ce se întâmplă cu uriaşul ce—l făcuse să urce iarăşi în pod, trebuia mai multă lumină, deci se hotărî să deschidă fereastra. Încercă de mai multe ori, dar nu fu uşor să—şi ducă până la capăt ce gândise: cine mai ştia de câţi ani nu mai fusese deschisă lemnăria ferestrei aceleia? Continuând să încerce, auzi la o vreme un sunet ce—i era tare familiar, căci în fiecare dimineaţă deschidea fereastra chiliei sale, să se bucure de aer şi lumină, căci ştia că unde intră soarele nu intră doctorul. Iar când oblonul se deschise, o rază largă de lumină gălbuie invada camera, iar micuţul se descoperi stând, fără teamă, chiar la picioarele uriaşului ce—l căuta. Era clar. Nu mai văzuse un Crucifix aşa de mare, cu un Hristos atât de mare atârnat de lemnul Crucii, atât de aproape de chipul unui om, răstignit pe crucea aceea, care era înaltă cât un copac! Se apropie, fără frică de—acum, doar îl cunoştea pe Hristos din alte crucificări şi de prin icoanele ce se aflau la închinare prin chiliile fraţilor, şi—şi fixă ochii pe chipul Domnului. Sângele ce I se scurgea din fruntea plină de rănile făcute de cununa de spini, mâinile şi picioarele ce purtau semnele cuielor şi marea rană din coastă îi aduseră abur de lacrimi în ochi, aburi ce se transformară pe dată în lacrimi mari de durere şi compasiune pentru Cel crucificat. Copilul sfârşi prin a—şi lipi micuţa lui faţă de faţa Aceluia. Iisus Domnul era în agonie, cu barba smulsă şi însângerată, căzută în piept. Privirea Sa plină de durere şi tristeţe îl aruncă pe copil într—un hohot de durere şi dragoste.

Copilul Îl mai văzuse, cum am spus, de multe ori pe Iisus, fie deasupra mesei de la altarul capelei, fie pe crucifixe, mici ca mânuţele lui, pe care fraţii le purtau la gât sau i le dădeau la sărutat în anumite clipe de rugăciune sau la vreme de boală sau tulburare în obşte. Dar niciodată, absolut niciodată nu—L văzuse pe Hristos Iisus atât de adevărat ca acum, cu trupul gol, imens, pe care—l simţise mare, căci îl luase în braţe, descoperind astfel că între trupul Aceluia şi lemnul Crucii era loc numai bine de o îmbrăţişare. Atunci Marcellino, ridicând privirea către El, spuse:

—Ai aerul că Ţi—e tare foame.

Domnul nu Se mişcă şi nici nu zise nimic. Atunci puştiul fu luminat de o idee şi, apropiindu—se de Răstignit, Îi şopti ca unui prieten de mare nădejde:

—Aşteaptă—mă, vin imediat.

Se avântă, total lipsit de teamă că va fi descoperit, pe uşa magaziei, şi într—o clipă ajunse pe scară. Vederea lui Dumnezeu fusese aşa de impresionantă, că de data aceasta nu se mai preocupă să evite zgomotul. Pe când cobora scara, născoci în gând un mijloc prin care să—l facă pe fratele Păpică să—şi părăsească pentru o clipă ascultarea de la bucătărie şi să treacă pe cea de la poartă. Aşa că se duse de—a dreptul în bucătărie şi, fără să roşească, spuse fratelui, după ce se asigură, privind pe fereastră, că fratele Egidio este destul de departe în grădină:

—Frate Păpică, frate Păpică, vino un pic să vezi ce rasă de animal am mai aflat în brazdele grădinii!

Şi strigând acestea, se ascunse în spatele unei tufe de liliac, amorţită de frigul toamnei aceleia care chema iarna, ce se afla foarte aproape de bucătăria din care Păpică ieşi ca să vadă despre ce este vorba. Bodogănea ceva printre dinţi, numai de el înţeles, dar al cărui conţinut puştiul, păţit, îl bănuia. Nu ieşi acela bine, că Marcellino, ţuşti! Intră în bucătărie, de unde înşfacă o bucată de pâine şi cu ea urcă, iarăşi fără precauţii, pe scara podului aceluia binecuvântat, căci în el locuia însuşi Dumnezeu. Ajuns la uşa cămăruţei, copilul intră cu uşurinţa unui motănel şi, ajungând iarăşi sub Cruce, întinse pâinica bravului Hristos celui crucificat, zicând sobru:

—E numai pâine, ştii?

Şi întinse cât putu mai mult mânuţa către El.

—N—am putut alta mai mult, că mi—a fost tare teamă.

Atunci Domnul îşi desprinse mâna de pe Cruce şi apucă bucăţica de pâinică. Şi aşa cum era, răstignit pe crucea Sa, începu să mănânce. Marcellino recupera de pe jos bastonul şi sandalele, legă un pic oblonul ferestrei ca să nu—l hâţâne vântul, şi, înainte de a ieşi, spuse Domnului:

—Acum mă duc, că l—am supărat pe fratele Păpică şi are să mă caute să mă mustre. Dar mâine am să mă întorc şi—am să—ţi aduc şi altceva de mâncare.

Închise uşa, coborî în mare grabă scările şi se duse în căutarea fratelui pe care—l amăgise cu chemarea sa. Era bucuros. De astăzi simţea că mai are încă un prieten, în plus, pe lângă Smiorcăilă, capră şi, da, da, umbra lui Emanuel. Mai avea un Prieten Care—l veghea din pod. De sus.

5. CUM SE CREŞTE ÎN PRIETENIE

În zilele care urmară, lui Marcellino îi fu imposibil să se reîntoarcă în vizită la Prietenul cel nou. Începuse novena Sfântului Francesco şi odată cu ea pregătirile pentru praznic, hramul mănăstirii, iar fraţii se adunau dis—de—dimineaţă în tot felul de slujbe, toţi postind cu asprime, mâncând foarte puţin, fiind foarte ocupaţi cu nevoinţele şi ascultările lor.

Pentru micuţ, şi Sfântul Francesco de Assisi era un bun prieten, şi despre el aflase, din gura unor fraţi de mare încredere, multe lucruri, reţinând mai mult decât oricare om matur de pe la oraş. (Într—o singură privinţă nu era de acord cu Sfântul Francesco, anume aceea că şi—a vândut calul. Era desigur un cal frumos, cum era acela al jandarmilor din colţul acela de ţărişoară, pe care de multe ori îl văzuse când aceştia îl lăsau legat la poarta mănăstirii!)

Copilul avea obligaţia să participe la novena de dimineaţă, o rugăciune specifică mediului catolic în care se petrece povestea noastră. În tot timpul cât dura rugăciunea aceea, stătea privind la Sfântul ce trona deasupra altarului, nu de puţine ori luminat de razele gingaşe ale soarelui dimineţii. Într—o noapte se descarcă iarăşi cerul într—un teribil fulger. Marcellino, cugetând la prietenul său din cămăruţa podului, parcă n—a mai fost cuprins de frică, precum era altădată, când clănţănea de—a dreptul. Puţin a lipsit să nu se ridice şi, în ciuda luminii slabe de la lampă, ca şi a fricii, deloc slabe, să se ducă să—i ducă Prietenului său o pătură ca să Se acopere, căci stătea Domnul — Sărăcuţul — dezbrăcat pe Cruce, dezbrăcat şi expus frigului, vântului îngheţat şi ploii din acea noapte, care desigur intra pe micuţa ferestruică a locaşului unde Se afla El.

Trecu şi perioada de pregătire a praznicului Sfântului Francesco, în care fraţii, anulând orice obligaţie faţă de cele dinăuntru şi din afara mănăstirii, au celebrat cu mare pompă pe fondatorul ordinului lor. Ca să înţelegeţi cât de mare era pentru ei ziua aceea, am să vă spun că au mâncat câte o bucăţică de cărniţă şi au luat chiar şi un pahar cu vin, din cel pe care—l produceau viile din regiunea aceea, pe care—l primiseră de pomană. Nimeni nu mai ţinea minte cu adevărat când şi în ce condiţii îl primiseră, dar sigur cu ani de zile în urmă. Cert este că—l păstraseră până în ziua aceea şi că devenise prilej de gânduri pentru micuţ.

În acel an, spre a prăznui sărbătoarea Sfântului lor ocrotitor, cu un car special, cum el nu mai văzuse, se adusese să fie servită la masă o carne de viţel şi, fără a face nazuri, ci pentru că aşa simţea, Marcellino

nu se află prea bucuros de o asemenea hrană. Nici lui Smiorcăilă nu părea să—i facă plăcere carnea aţoasă şi oarecum total diferită de ceea ce visau ei să fie o bucată de carne, pe care de altfel o vedeau şi—o mâncau pentru prima dată. Dar, după ce a mâncat şi a primit permisiunea de a se duce la joacă în câmp, Marcellino fu cuprins de o mare nelinişte. Îşi spuse că, în timp ce el aproape că se simţea rău de atâta carne mâncată, Prietenul său din pod răbda de foame şi de sete. Căci Acela nu avea nici carne, nici pâine şi nici măcar o picătură de apă! Şi se mira cu totul, minunându—se, cum putea să trăiască acolo sus, cu puţina pâine şi apă pe care I le dusese el cu două săptămâni în urmă.

Absorbit de aceste gânduri, Marcellino făcu cale întoarsă spre casă, apoi un tur prin bucătărie şi remarcă bucăţi de carne, ceea ce—l duse cu gândul că nici jumătate din carnea preparată nu fusese consumată. Calculă şi înţelese că aşa va fi şi cu restul rămas, care credea el că ar fi trebuit să le ajungă cel puţin o săptămână. Nu fu foarte încântat de faptul că, datorită aglomeraţiei, nu putea să—şi împartă ziua decât cu prietenii săi obişnuiţi, cu motanul şi capra, iar nu cu Prietenul cel minunat Care—Şi avea locaşul în podul mănăstirii. Şi nu—l mângâie nici zborul frunzelor, nici vânzoleala păsărilor pe cer, nici joaca de lumini şi umbre de care avea parte ochiul privind zbaterea iederei pe zidul scorojit din spatele casei mănăstirii. Gâzele nu mai erau ca să—l bucure, fugind de prizonieratul lui nu pentru că aveau vreun plan special de scăpare, cum îi plăcea lui să creadă, ci mânate din urmă de vântul toamnei ce sta să nască iarna.

Trecând Sărbătoarea Sărăcuţului, a Sfântului Francesco de Assisi, mănăstirea îşi reluă viaţa de zi cu zi şi reîncepură şi preocupările fraţilor cu privire la cele necesare iernii. Crescuse numărul de plecări din mănăstire şi, slavă lui Dumnezeu, cele ce lipseau fură „completate" de El, Stăpânul de drept al casei, puţin câte puţin, ca şi în anii precedenţi.

Îndată ce se termină cu carnea în cămară, lui Marcellino îi reveniră gândurile legate de foamea şi setea Bunului său Prieten din pod. Distrat de cele o sută de jocuri ce şi le închipuia, aproape că uitase de Acela. Şi—apoi, cum mai zburase timpul mai înainte de a—şi aduce aminte! O zi, o săptămână... Ceea ce era sigur era faptul că şi—a reamintit de El când a văzut carnea terminându—se, gândind îndată că Acela, Săracul, rămâne atârnat de Cruce, aşteptându—l pe el. Iar el, el, cu toate că se socotea a—I fi prieten, uitase cu totul de El.

Îşi propuse să meargă chiar în acea zi, cu orice preţ în aceeaşi zi. Astfel, se reînarmă cu solidul său baston de expediţie, aşteptând momentul cel mai propice pentru a reîncepe cercetarea Prietenului său. De data aceasta era hotărât să urce treptele cu mâinile pline. Dificultatea cea mai mare o reprezenta fratele Păpică, cel care nu—şi lăsa bucătăria nicicum nesupravegheată, nici măcar un minut; dar a fost suficientă o singură clipă de neatenţie ca Marcellino să poată şterpeli într—o mână o bucată de friptură, iar în cealaltă o bună bucată de pâine de secară, din cea pe care, în dese rânduri, părinţii o mâncau la masă atunci când nu aveau pâine albă.

Cu asta, ce—a fost mai greu a trecut, încărcat cu cele pe care le—a adunat de prin bucătărie, toate aflate la îndemână din mila Domnului, îşi făcu mai mult curaj, reamintindu—şi de toate cele petrecute data trecută, fără a se mai descălţa de sandale, dar fiind în continuare foarte atent să urce fără să producă zgomote suspecte. Ajuns în micuţa cămăruţă, se avântă fară frică să deschidă ferestruica şi o deschise, îşi întoarse privirea către Prietenul său, Care Se afla aşa cum îl lăsase, răstignit, şi fară nicio reţinere se apropie, se aşeză la picioarele Lui şi—I zise:

—Ştii, azi am urcat pentru că am avut carne la masă.

Abia după ce rosti aceste cuvinte, se întrebă dacă nu cumva Prietenul său nu ştia deja că avuseseră carne la masă şi în celelalte zile ale prăznuirii. Dar Domnul nu—i spuse nimic micuţului Său prieten, iar Marcellino nu dădu importanţă tăcerii Sale. Scoase la lumină carnea şi pita ce le avea ascunse la piept, le puse pe—o măsuţă micuţă ce—şi făcea veacul aşteptării prin podul magaziei şi care sta în picioare în virtutea cine ştie cărui miracol şi zise Omului, fară a—L privi în ochi:

—Astăzi chiar ai putea să Te dai jos, ca să mănânci un pic mai comod şi cu pace.

Şi zicând aceasta, aduse lângă bătrâna masă un jilţ vechi şi el, un tron ce se afla la îndemână, dar care era greu ca plumbul.

Domnul Iisus întoarse lin capul şi—l privi cu tandreţe pe copil, cu o dulceaţă infinită. Apoi coborî, lin—lin, de pe Cruce şi Se aşeză la masă, fără a—Şi lua ochii de pe Marcellino.

—Nu Îţi este frică? îl întrebă Domnul. Marcellino, care tocmai se gândea la altceva, Îl întrebă însă, fără a—I răspunde:

—Ţi—a fost frig în noaptea trecută, pe când a fost furtună?

Domnul surâse şi—i spuse, cu privirea caldă învăluindu—l:

—Ţie chiar nu ţi—e frică?

—Nu, răspunse voinicelul privindu—L la rândul său liniştit.

—Ştii aşadar Cine sunt? întrebă iarăşi Domnul.

—Da! zise Marcellino, fără să manifeste vreo surpriză. Tu eşti Dumnezeu!

Domnul, atunci, Se aşează şi şezu la masă, începând să mănânce carne şi pâine, după ce pâinea o frânse cum numai El ştie să o facă. Marcellino puse, cu familiaritate, mâna pe spatele gol al Trupului lui Hristos, spunându—i Acestuia:

—Ţi—e foame?

—Mare, mare de tot! răspunse Domnul cu drag. Şi, pe când termina de mâncat, adăugă: Eşti cu adevărat un băieţel pe cinste.

Pe dată piciul răspunse cu o sticlire de bucurie în ochii plini de lumină:

—La fel fac şi cu Smiorcăilă şi cu alţii... Apoi, ca şi cum şi—ar fi adus aminte de ceva important, zise cu grabă în glas:

—Ascultă, am văzut că ai mult sânge, la mâini şi la picioare. Nu—ţi fac rău cuiele acelea care Te rănesc?

La o astfel de întrebare plină de curăţie şi punându—i de astă dată El mâna pe frunte, Domnul spuse cu dulceaţă în dumnezeiescu—I glas:

—Tu ştii cine Mi—a făcut toate rănile acestea?

—Da!, zise puştiul bătându—şi preocupat tâmpla. Iudeii.

Domnul înclină încet capul, ca aprobare, iar puştiul, cu gingăşia unui copil care ştie ce este durerea, Îi luă de pe frunte coroana de spini, aşezând—o pe măsuţă, dinaintea lor. Iisus îl lăsă să o facă, privindu—l cu o dragoste cum copilul nu mai văzuse, niciodată, în privirea nimănui. Marcellino fu acela care prinse glas primul şi—I zise:

—Nu Te—aş putea vindeca eu? Există nişte apă care pişcă un piculeţ şi care se pune pe rană; mie mi le—a vindecat pe toate.

Iisus, plecând ca o şoaptă capul, îi zise:

—Sigur că poţi; dar numai dacă eşti bun.

—Dar eu sunt bun, replică Marcellino. Şi fără voie aproape, îşi trecu degetele peste rănile Domnului, murdărindu—se cu un pic de sânge.

—Ascultă, dar dacă eu aş tăia cuiele de pe lemnul Crucii?

—Nu m—aş mai putea ţine pe ea, răspunse atunci Domnul.

Imediat după aceea îl întrebă pe Marcellino dacă ştie povestea despre El, iar puştiul Îi spuse că o ştie, dar ar vrea s—o audă din gura Sa, pentru a şti ce era adevărat din ce auzise. Şi Domnul Iisus, cu răbdare, îi povesti istoria vieţii Sale. Începu cu zilele în care era El însuşi un puşti şi lucra cu tatăl Său, care era un tâmplar pe cinste. Odată Se pierduse şi vorbise cu bătrânii cetăţii. Apoi îi explică în ce mod S—a făcut mare, cele pe care le—a făcut, cele ce le—a propovăduit, cum a avut Ucenici şi prieteni şi cum a fost apoi bătut şi scuipat şi apoi L—au răstignit sub ochii Maicii Sale.

Tot povestind, peste cămăruţă se aşternuse seara, întunericul cuprinzând micuţa mănăstire pe de—a—ntregul. Nici în cămăruţă nu se mai vedea nimic. Atunci, Marcellino se hotărî să se întoarcă la parter, promiţând să revină grabnic de dimineaţă. Copilul avea urme de lacrimi în ochii săi curaţi şi însuşi Iisus îşi plimbă de astă dată degetele peste obrăjorii lui aprinşi de emoţie, ştergându—i lacrimile, ca să nu—l prindă fraţii că a plâns. Atunci, Marcellino L—a întrebat pe Domnul dacă I—a făcut plăcere venirea sa şi dacă ar mai putea veni, dacă nu poate mâine, măcar în altă zi din cele ce vor veni. Iisus, Care era deja în picioare ca să urce înapoi pe Cruce, îi spuse cu dezmierd în glas:

—Bucuros aş fi de—ai veni mâine, Marcellino.

Iar Marcellino nu se mai oprea din mirare, pe când cobora scările, minunându—se de unde ştia Domnul că pe el îl cheamă chiar aşa, Marcellino, şi nu altfel, cum ar fi, de exemplu, Egidio, ca pe fratele Egidio, sau Păpică, ori măcar Smiorcăilă.

Şi pe când aproape că atinse ultima treaptă, se minună teribil şi de faptul că, uite, nu mai era nici urmă de sânge de—al Prietenului Hristos pe mâinile sale, rămase curate, curate ca niciodată înainte!

6. PRIMIND CU BUCURIE UN ALT NUME DE LA CEL MAI PRESUS DE NUME

În acea noapte, Marcellino dormi excepţional până de dimineaţă, fără să viseze nimic, nici insecte, nici târâtoare şi nimic din cărnurile pe care le mâncase cu poftă mai întâi, iar după ce se lămurise, cu resemnare. De cum se trezi, îşi aduse aminte de promisiunea făcută Omului din cămăruţă şi—şi petrecu toată dimineaţa storcându—şi mintea pentru a afla modul prin care să poată urca la El fără să fie remarcată lipsa lui din mănăstire şi, ceea ce era şi mai complicat, să afle ceva de mâncare, ca să—I ducă Prietenului său.

Lucrurile aveau să meargă mult mai bine decât se aşteptase. Într—una din escapadele sale prin bucătărie — unde nu era întotdeauna bine primit de fratele Păpică, nu pentru că acesta ar fi fost om rău, ci pentru că uneori Marcellino chiar le făcea de oaie, iar acum se prinsese că puştiul nu trecea pe acolo doar să—l vadă, ci şi să guste înainte vreme din cele ce alcătuiau prânzul ori cina micuţei comunităţi —, nu—i veni a crede că bucătarul era atât de cuprins de sete, încât îl lăsă singur în tot raiul bucătăriei. Fără a sta prea mult pe gânduri, copilul puse—n traista ce o purta cu el o bucată bună de pâine; apoi făcu privirea roată, ca să vadă dacă n—ar mai fi şi altele de luat în traistă. Dar nu zări alta nimic, decât o oală mare cu cartofi, ce se afla trasă deoparte pe sobă. Fără a mai cerceta alte surse de hrană, se înfruptă din preaplinul oalei aceleia. Bucuria—i fu cu atât mai mare când descoperi, într—un colţ de bucătărie, o sticlă de vin ce mai păstra în ea licoarea ce—i încântase pe toţi la praznicul care numai ce trecuse. Făcu trocul ca un negustor adevărat, căci scoase vin şi băgă un pic, dar chiar un pic de apă, ca să nu se observe la prima ocheadă a fratelui Păpică. Apoi urcă scările fără nicio teamă, îşi aminti însă că avea la îndemână băţul său, de astă dată nu ca să încerce treptele, ci ca să aibă cu ce deschide geamul. Ştia foarte bine că—l lăsase sus, în micuţa cameră, în care de altfel şi intră fară a—şi mai face griji de vreun fel.

Încă pe când nu reuşise să facă suficientă lumină, prin deschiderea geamului, salută, iar Domnul, aflat ca de obicei pe Cruce, îi răspunse:

—Bună dimineaţa, Marcellino! Reuşind să facă un piculeţ de lumină dinspre micuţa fereastră, Marcellino se apropie de masă şi o pregăti ca să primească pe Prietenul său drag. Puse mai întâi vinul, din care un pic se pierduse în graba de a urca scările, şi—apoi aşeză pâinea. Domnul Hristos, fără să mai zică ceva, Se desprinsese deja de pe cruce şi, cuminte, Se aşeză lângă copilul ce pregătea masa.

—Ascultă, zise piciul lingându—şi degetele de cele câteva boabe de vin care se prelinseseră din cana în care purtase vinul cel dulce, nu ştiu dacă—Ţi place vinul, dar părinţii spun că dă căldură. Şi m—am

gândit — zise mai departe, înainte de a—L lăsa pe Hristos să schiţeze un răspuns la întrebarea sa —, m—am gândit că nu peste mult timp vine iarna, ca şi în anul care a trecut... Şi se opri din zisă, privind pe Domnul cu mare compasiune

—Şi ce, ce—ai vrut să zici, Marcellino? îl incită la răspuns Domnul.

—Şi... şi m—am gândit, zise el înghiţind oarecum cuvintele, să—Ţi aduc o pătură, ca să Te poţi acoperi cât de cât de frigul care are să vină, dar nu ştiu dacă ce vreau eu să fac nu se cheamă — şi chiar este — furt.

Domnul Se aşezase de acum şi Marcellino îi sta aproape, sorbind din priviri modul în care El mânca pâinea sau cum ducea la buze cana cu vin ce i—o adusese. Atunci, ca şi cum n—ar fi auzit alta, Domnul îi spuse micuţului:

—Ieri ţi—am povestit povestea Mea, dar tu, tu nu mi—ai zis nimic din povestea ta.

Marcellino căscă nişte ochi mari, curaţi şi miraţi de aşa o provocare, şi zise:

—Povestea mea? Povestea mea este tare scurtă, nu durează mult. Nu am avut părinţi şi fraţii m—au crescut de foarte mic, iar acum sunt tot mic, adică un pic mai mic decât să ajung mare, şi m—au hrănit cu lapte de la bătrâna doamnă capră şi cu unele ciorbiţe pe care mi le—a făcut fratele Păpică şi acum am cinci ani şi jumătate.

Iar după o clipă de tăcere, cântărind parcă bine ce avea de spus, zise cu glas întristat:

—Şi nu am avut mamă.

Apoi, întrerupându—şi povestea sa, întrebă pe Domnul:

—Da' Mata ai mamă, nu—i aşa?

—Da, îi răspunse Hristos.

—Şi unde locuieşte ea? întrebă copilul.

—Cu a ta, zise Iisus.

—Şi cum sunt mămicile? insistă copilul, bucuros că are pe cine să întrebe. Eu m—am gândit mereu la mama mea, că mi—ar plăcea să o văd, fie şi numai pentru o clipită.

Atunci Domnul îi vorbi despre mame şi—i spuse cât sunt ele de tandre şi frumoase şi cum întotdeauna vor binele pruncilor lor şi cum sunt gata oricând să—şi rupă pâinea de la gura lor şi să o dea copiilor lor.

La auzul unor astfel de cuvinte, ochii micuţului Marcellino se umplură de lacrimi de duioşie. Se gândi la mama sa, pe care nu a cunoscut—o, dar care sigur avea un păr mai moale decât blana lui Smiorcăilă şi ochii mai mari şi mai dulci decât ai căpriţei, la care el ţinea atât de mult. Se gândi, o clipă, chiar şi la Emanuel, care avea o mamă pe care o striga „mămico", aşa cum a făcut într—o zi pe când plângea şi ea a venit purtând cu sine o batistă albă, cu care i—a şters nasul şi, apoi, gingaş, l—a mângâiat.

Când clopotul mănăstirii a sunat anunţând cina, Marcellino se retrase şi Domnul Se sui iarăşi pe Cruce. Piciul fusese atât de impresionat de cele pe care Acesta i le povestise despre mame, încât el, Marcellino, care se socotea a—I fi prieten, uitase să—I ia de pe frunte cununa de spini, dar şi—a promis ca data următoare să nu mai fie atât de uituc, ci să ridice, fie şi pentru câteva clipe, dureroasa povară a Mântuitorului. Ba chiar se gândi că n—ar strica, odată, chiar s—o sfărâme în bucăţi, ca să—L scape pe Hristos de ea odată pentru totdeauna.

În inima copilului crescu un simţământ ciudat. Când nu putea să urce la bunul său Prieten, se gândea tot timpul la El, dacă nu mergea la capelă, acolo unde exista un crucifix în care recunoştea, în linii mari, pe Cel care—i era prieten şi acolo, în acea atmosferă, îşi aducea aminte perfect şi de cuvintele Lui, de fiecare în parte şi de toate împreună. Într—o astfel de stare fiind, se mângâia mereu, dar trezi şi suspiciuni între fraţi, care nu—l văzuseră pe copil niciodată atât de prezent la biserică.

—Ce te pregăteşti să faci?, îl întrebă într—o zi fratele Ding Dang, paraclisierul, foarte îngrijorat.

În multe alte rânduri micuţul urcă în cămăruţă, ducându—I Domnului daruri din cele mai copilăreşti: nuci, ouă cu miezul răscopt, bucăţele de pâine neagră, iar odată chiar o bucată de peşte, din păcate murdară de pământ, căci o scăpase pe jos, pe care Iisus a mâncat—o fără nazuri, ci, din contră, parcă mai cu bucurie. Dar de cele mai multe ori copilul Îi ducea pâine şi vin. Acestea erau darurile pe care le găsea cu mai mare uşurinţă, căci aflase chiar un mod anume de a descoperi sticlele de vin, ce se aflau puse la păstrare într—o parte anume a casei, vecină cămăruţei, iar lui Iisus, ştia el, acestea îi erau de mare folos. Până ce într—o zi, văzându—i zdroaba, Domnul îi spuse surâzând cu drag:

—De astăzi înainte te vei chema **Marcelin, Pâine şi Vin** (Marcellino Pane e Vino)!

Desigur că numele plăcu puştiului, obişnuit în a pune numai el porecle oamenilor, şi atunci Domnul îi

explică cum El însuşi, pentru a rămâne viu în mijlocul oamenilor care—L răstigniseră, le—a promis că va rămâne pururi cu ei ca Pâine şi Vin, adică cele două „alimente" pe care preotul le consumă la vremea Liturghiei şi care nu sunt alta decât Trupul şi Sângele Domnului Iisus Hristos, Trupul şi Sângele Său. Copilul se simţi mândru nu doar că nu îl mai chema, simplu, Marcellino, ci mai mult, Marcelin Pâine şi Vin, şi bucuria aceasta o vesti fraţilor într—o zi, pe când erau la masă, cu o voce plină de încântare, care sparse liniştea trapezei:

—Eu mă numesc Marcelin Pâine şi Vin! Fraţii se întoarseră toţi către micuţ, unii chiar zâmbiră, ba unii chiar se bosumflară, pentru că regula era că la masă nu se vorbeşte, iar cu Părintele Stareţ de faţă nici atât! Chiar atunci părintele Stareţ, aparent într—un moment în care părea distrat, neatent, întoarse privirea către Marcellino, şi acesta începu să tremure de teamă, căci privirea aceea părea că trece de el şi intră în el, în cămările cele mai ascunse ale inimii sale, unde ţinea tăinuite toate secretele sale, bine păzite de straja gândului smerit şi de lucrarea binelui.

Marcellino continuă să întreţină prietenia lui cu Iisus şi—I ducea mereu de mâncare; a reuşit chiar să—I ducă pătura pe care I—o promisese, fie că va fi fost aceasta un furt au ba. Animalele îl interesau, oricum, mai puţin ca înainte şi era dispus să—i lase în pace pe toţi duşmanii săi, insecte ori târâtoare, de care vor fi fost: păianjenii pluteau liniştiţi peste bălţi, iar cutiile cu prizonieri nu mai aveau, de mult deja, niciun ocupant. Smiorcăilă, care se simţea neglijat, făcea orice ca puştiul să—l bage în seamă.

Cu toate acestea, sigur că Marcellino apărea ca un om care era când vesel, când trist. Mergea tot mai des în paraclisul mănăstirii, unde fraţii, constatând modificările lui de comportament, intraţi la gânduri, începură să—l urmărească, fără ca el să bage de seamă, ca să afle cauza atâtor schimbări binecuvântate.

Toţi bănuiau că se nasc idei tot mai ciudate în căpşorul lui, pentru că nu doar că uitase să mai vorbească despre şi cu Emanuel, dar de o săptămână nu căutase să vadă şi să se joace cu capra, nu glumise deloc cu fratele Păpică şi nu mai fusese în vizită la fratele Boală, în bătrâna—i chilie. Părintele Stareţ începu să aibă unele temeri pentru copil şi le recomandă fraţilor să nu—l scape nicicum din ochi. Fu de asemenea de acord că se întâmplă ceva tare ciudat cu alimentele şi vinul la bucătărie.

7. DRAGOSTEA GRIJULIE A FRAŢILOR PĂRINŢI

Iată—l aşadar pe Părintele, cum simplu îl numea copilul, preocupat tare de cele ce se întâmplau cu micuţul Marcellino. Fratele Boală se plângea că băieţelul nu—l mai caută. Capra dădea semne de mare nelinişte. Smiorcăilă muri, că era tare bătrân, şi la îngroparea sa, care se ţinu într—un colţ de grădinuţă, cu toţii observară că micuţul, cu toate că era, fară îndoială, cel mai bun prieten al bătrânului motan, nu vărsă niciun gram de lacrimă. El, care pentru urechea pierdută în bătălia cu sălbaticul câine, de către dragul său prieten, plânsese săptămâni întregi, şi de—abia l—au liniştit! Ba chiar constată că fraţii Botez şi Poartă erau de—acum căzuţi din poreclă şi erau chemaţi cu numele lor de monahi.

Fratele Ding—Dang fu cel mai uimit, căci micuţul veni să—l ajute într—o zi la curăţenie în paraclis şi de—atunci nu mai lipsi de ajutor pe fratele paracliser. Fratele bucătar, minunatul în dragoste de fraţi Păpică, făcătorul de ciorbiţe, era cel mai nedumerit, căci în fiecare zi constata că—i lipsea câte o porţie de mâncare din cele douăsprezece — treisprezece, cu aceea a lui Marcellino —, din câte pregătea; surpriza era cu atât mai mare, cu cât niciodată nu se întâmplase aşa ceva în mănăstirea lor. Toţi fraţii observaseră modificări în modul de a fi al băiatului, iar pacea din mănăstire era din ce în ce mai afectată.

Până într—o zi, când, în sfârşit, Părintele Stareţ chemă la sine toată obştea. Lipsea numai Fratele Egidio, care primise misiunea să—l poarte prin ţinut pe Marcellino, cu pretextul că trebuie să—i cumpere nişte cărţi pentru şcoală, dată fiind iminenţa începerii iernii. Stareţul îşi manifestă pe faţă îngrijorarea sa cu privire la schimbările din comportamentul copilului şi—i întrebă pe fraţi ce cred ei c—ar fi de făcut.

—Eu îl găsesc mai mult decât serios, a devenit un omuleţ în toată firea, zise fratele Botez.

—Eu constat că este mult mai bun şi nici nu mai este atât de capricios, remarcă fratele Poartă.

—Iar eu îl aflu dintr—odată foarte cucernic, zise cu glas smerit fratele Ding—Dang.

Ultimul vorbi însuşi Stareţul, care zise şi el meditativ:

—Marcellino de acum este mult diferit şi aş zice chiar mai bun decât cel pe care îl ştiam noi până de curând.

—Cutiuţele şi borcănaşele care altădată erau pline sunt tot timpul goale, interveni un alt frăţior, iar un altul, care, spre distracţia lui Marcellino, se chema Pio (Cucernicul), adăugă la această icoană, deja şocantă, un amănunt foarte important:

—Într—o zi l—am văzut, lângă zidul unde altădată arestuia făpturile câmpului, rugându—se.

—Rugându—se! se miră de—a dreptul Părintele Stareţ, cu evident interes în glas.
—Da, da, rugându—se — răspunse cu grabă fratele, căruia—i părea că ceilalţi nu dădeau crezare spuselor sale —, vorbea despre Iisus şi părea, totodată, că stă de vorbă cu El însuşi.

Cu privirea în pământ, frământându—şi un pic încurcat cordonul de la brâu, care—i face de recunoscut până azi pe franciscani, fratele Pio adăugă cu sfioşenia celui smerit:
—Poate că am făcut rău, dar am plecat într—o zi pe urmele lui şi, ascunzându—mă după un copac, l—am auzit vorbindu—I: „Uite ce este, nu mai vreau să porţi cununa aceasta de spini şi de aceea uite ce—am să fac, am s—o rup."

La aceste zise, se făcu mare linişte între fraţi. Părintele Stareţ se întoarse către fratele Păpică şi—i zise:
—Ascultă, frăţioare, nu crezi că porţia care ne lipseşte în fiecare zi ar putea fi luată de Marcellino, pe ascuns, fără ca sfinţia ta să—l vezi?

Fratele amuţi, fără să scoată un cuvânt! Apoi Părintele continuă:
—Trebuie să—l supraveghem mai atent şi mai mult. Iar dumneata, frate, fii un pic mai atent la bucătărie şi nu îngădui unui puşti să te ducă de nas tocmai în casa în care locuieşti.

Astfel, Părintele mai dădu şi alte dispoziţii, una mai severă ca alta, pentru a se urmări toate mişcările puştiului. Fraţii, de altfel, erau cu toţii preocupaţi de faptul că Marcellino, departe de orice alt copil de vârsta sa şi de condiţia sa, adică sărac şi orfan, va fi contactat vreo maladie stranie, necunoscută, împotriva căreia va fi nevoie poate să se apuce să caute un remediu pe măsură, şi care poate că cerea pentru aplicarea sa chiar plecarea copilului din mijlocul lor, ceea ce le—ar fi adus mare durere tuturor. Alături de Părintele şi de fratele Boală, care—i iubeau cu totul deosebit pe Marcellino, dându—şi oricând sufletul pentru puşti, cel mai apropiat prieten şi cel mai pregătit să—şi pună viaţa sa pentru aceea a lui Marcellino era fără îndoială Păpică, cel care—i stătuse de la început alături. Imediat ce Părintele Stareţ i—a dat ascultare, îşi propuse să ţină sub atentă supraveghere pe copil, fără a—l pierde din ochi.

Ce însemna aceasta? Simplu. De fiecare dată când Marcellino intra în bucătărie, îl afla dinaintea lui pe fratele Păpică. Nu obosea niciodată să coboare în bucătăria sărăcăcioasă şi aici, plin de grijă, să facă porţiile de hrană din care, fără excepţie în ultimul timp, lipsea câte una. Era tot timpul atent să aprecieze mâncarea pentru treisprezece oameni: treisprezece bucăţi de pâine, supa pentru treisprezece, carne ori peşte pentru treisprezece, fructe, din cele specifice fiecărui anotimp, la fel, pentru treisprezece. Totdeauna treisprezece: doisprezece plus Marcellino, al treisprezecelea.

„Douăsprezece fraţi, plus Marcellino", repeta mereu fratele, atât de des încât devenise o adevărată obsesie pentru el, ca un cui înfipt în cap.

Şi totuşi, într—o bună zi, supravegherea sa dădu rezultatele dorite. Marcellino intrase în trapeză imediat după ce fratele Păpică mai contabilizase o dată porţiile, ieşindu—i, ca de obicei, treisprezece. Ieşi afară puştiul şi porţile deveniră... doisprezece. Lipsea o porţie de pâine şi una de peşte. Deci era de acum foarte clar. Hoţomanul era Marcellino! Fratele Păpică îl căută peste tot, dar nici urmă de copil.

La ceasul prânzului însă, copilul se aşeză la masă şi mancă plin de poftă tot ce era în farfurie. Era aşadar imposibil să se fi atins de tot ce cuprindea porţia şterpelită şi să mai poată mânca ceva, mai ales că nici bucata de pâine şi nici cea de peşte nu erau tocmai mititele.

Fratele Păpică, dorind să priceapă mai mult, intensifică vigilenţa. Dar a doua zi se întâmplă aproape la fel, căci descoperi că lipseşte din mâncare exact după ce puştiul ieşise din bucătărie. Era vorba de astă dată numai de bucata de pâine, căci alături de ea, pe masă, în ziua aceea sta o supă des preparată în mănăstire, din ceapă, orez şi verdeaţă, care—şi tremura zeama încă în castronul ce fusese vecin cu bucata de pâine. De astă dată, fratele se hotărî să pomenească Stareţului despre cele întâmplate.
—Acum este necesar să vedem, dacă se poate, unde duce cele pe care le şterpeleşte, zise acesta. Deci imediat ce reuşeşte să iasă cu prânzul pe uşă, trebuie să vedem unde intră cu porţia, fără ca el să ne simtă în vreun fel.

Iar fratele Păpică făcu ascultare. Forţând urmărirea, într—o seară, reuşi să—l vadă pe Marcellino care, cu buzunarele de—acum pline, se îndrepta liniştit către scările care duceau spre magazia de unelte de la etajul mănăstirii. Nu—i venea a crede ochilor: urca pe scara care, nu o dată, ci de mii de ori, îi fusese interzisă!

Fratele—l urmă îndeaproape, urcă uşor, uşor, treaptă cu treaptă până la primul etaj, cel care se deschidea direct spre magazia de unelte folosite. Aici se opri în spatele unuia dintre pereţii de lemn ai micuţei camere ce se afla în continuarea micuţei magazii. Privi printre scândurelele ce alcătuiau peretele,

ajutat de lumina ce trecea printre ele, căci Marcellino, ca de obicei, deschisese, cu ajutorul băţului ce—l purta, obloanele de la micuţa ferestruică, iar lumina acceptase cu bucurie invitaţia piciului de a umple camera. Dar Păpică nu reuşi să vadă mare lucru din cele ce se întâmplau, căci îl lovi un soi de ameţeală cu totul ciudată, cum nu—l mai cuprinsese vreodată, şi puţin lipsi ca aceasta să nu—l facă să cadă grămadă la podea şi de—acolo, cine ştie, poate mai jos chiar. Se ridică ameţit, dar reuşi să coboare scările, apoi se prăbuşi pe un scaun în bucătărie.

Poate că—n inima fratelui, bună şi miloasă, s—a strecurat ideea că era vorba doar de o ispită mare; sigur este că dimineaţa l—a prins rugându—se, cerând iertare Domnului, mulţumindu—I pentru că nu o păţise mai rău şi că nu îngăduise ca un frate bătrân ca el să fie atât de prost încât să nu ştie să supravegheze un copil.

Vizita următoare a lui Marcellino în bucătărie nu s—a lăsat aşteptată prea mult. Iar pentru că, în acea zi, la masă era doar o ciorbiţă, copilul, cu o dexteritate de invidiat chiar pentru un prestidigitator, luă cu sine o bucată de pâinică şi—o lăsă să cadă în buzunarele sale.

—De data asta nu mi—o mai faci tu, prichindelule!, îşi zise în gând fratele bucătar, transformat în spion principal.

Marcellino, nimic bănuind — căci ştia că nu face nimic greşit, hrănea un sărac şi un om gol, în fond —, ieşi şi o luă pe calea pe care o ştiţi de—acum şi voi sau, ca să o spunem pe cea dreaptă, o ştia până şi fratele Păpică. Acesta îl urmă şi văzu, căci i se măriseră parcă ochii, cum copilul agaţă o sticlă de vin din cele pe care fraţii le ţineau special pentru mesele de sărbători. Or, pentru a o putea duce la etaj, era nevoie ca de—acum să se întoarcă pe trepte până aproape de locul unde se afla ghemuit în ascunzătoare, urmărindu—i toţi paşii, chiar fratele bucătar, care, intuind mişcarea băiatului, fugi înapoi cu câţiva paşi buni, scăpând din nou ocazia de a vedea cum se duce şi unde anume copilul, cu hrana „împrumutată" de la bucătărie.

Dar o nouă ocazie se arătă neîntârziat. Căci după vreo zi—două, fraţii aveau la masă nu numai ciorba obişnuită, cu bucata nelipsită de pâine, ci şi o duzină de mere coapte, mâncare ce—i plăcea tare mult lui Marcellino. Nu mai era nevoie să—i spună lui Păpică faptul că vor dispărea din mere, căci el văzu singur cum dispărură şi de aceea apucă pe calea ce o cunoştea de—acum ca fiind calea micului hoţoman. Aproape că—l ajunse din urmă, dar se opri, ca să nu fie văzut.

Ştim puţine despre ce a putut vedea fratele din locul în care s—a adăpostit şi despre evenimentul ce se petrecu la uşa cămăruţei. Un singur lucru este cert şi anume că, după câteva ore, făcându—şi canonul de rugăciune, îşi aduse aminte că pruncul îl întrebase, nu cu multe zile mai înainte: „Şi tu vorbeşti cu Dumnezeu?".

La o asemenea întrebare, fratele rămăsese mut, apoi îi răspunsese că da, şi el se ruga lui Dumnezeu, rugăciunea fiind singurul mod de a comunica, de a vorbi cu El, chiar atunci când nu suntem sfinţi.

Fratele coborî scara totalmente răvăşit şi merse de se închise în capelă, fară a avea curaj să spună cuiva cele ce le văzuse în cămăruţă. Atât de mare i—a fost frica şi teama de a nu fi căzut în vreo ispită a diavolului, încât sărmanul bucătar rămase toată noaptea ca să se roage şi de bunăvoie îşi aplică o penitenţă cunoscută în mediul lor monahal, lovindu—se cu un bici special făcut pentru flagelarea trupului la vreme de ispită pierzătoare de suflet şi care se numea „disciplina".

Dar nu se dădu învins şi continuă să—l urmărească pe copil şi toate cele ce se întâmplau cu el, cu puştiul care cădea dinaintea crucifixului cu Hristos atârnat pe el, zi după zi — crucifix pe care fraţii, dată fiind grandoarea icoanei ce—o purta, îl ţineau în pod, pentru zile mari de prăznuire, în speranţa că se va potrivi mai bine cu capela mărită pe care şi—o doreau de multă vreme.

Obsedat, aşadar, c—ar putea fi victima unui joc al închipuirii, al unor halucinaţii, fratele Păpică, după ce asistă mut a treia oară la cele ce se întâmplau în micuţa cameră din podul mănăstirii, se duse să se spovedească la unul din fraţii mănăstirii. Îl alese, ştiindu—i dragostea pentru copil, pe fratele Poartă, dar numai după ce—şi făcu îndelung curaj. Îl alese şi pentru că era de aceeaşi vârstă cu el şi—l cunoştea ca pe un om sfânt şi drept. Acesta se oferi să—l însoţească, pentru a—l ajuta astfel să—şi scoată din cap orice idee legată de astfel de ispititoare viziuni.

În ziua următoare, pe când afară era furtună, timp dintr—acela care—l obliga pe micul Marcellino să renunţe la expediţiile sale câmpeneşti, cei doi fraţi se ascunseră, într—un moment propice, după uşa cămăruţei, acolo unde Marcellino deja ajunsese şi se închisese cu Prietenul său. Pe când fratele Păpică se puse în genunchi să se roage, celălalt, portarul mănăstirii, rămase să urmărească atent cele ce se

întâmplau. Miluieşte—ne! Niciodată fratele Poartă n—ar fi putut crede ce văzu, dacă n—ar fi văzut cu ochii lui, şi când în sfârşit se decise să coboare, zise că, după părerea lui, era vorba de o vrajă şi că era de—acum treaba bătrânului Stareţ să rezolve acestea, ca unul care avea Duh Sfânt mai mult ca ei, bieţi fraţi de mănăstire. Şi—i readuse aminte de cazul acela cu puştiul care—l văzuse pe Sfântul Francesco vorbind cu Dumnezeu, fără ca sfântul să se ascundă ca să facă aceasta, şi cum acel copil, odată ajuns monah, devenise unul dintre cei mai îmbunătăţiţi.

Orice ar fi, hotărî fratele Poartă, era mult mai bine să mai aştepte încă o zi şi apoi să meargă încă o dată să vadă cele ce se petreceau în micuţa încăpere, înainte de a se duce să—i spună Stareţului. Fratele Păpică n—avu decât să consimtă.

În scurt timp, furtuna se calmă şi în acea noapte erau de—acum doi fraţi care împărţeau ceasurile în rugăciune, cerând lui Dumnezeu să facă un pic de lumină în acele evenimente misterioase care se petreceau în mănăstirea lor dragă.

8. ULTIMA POVESTE

În toate acele zile, Marcellino era prea fericit ca să înţeleagă ceva din toată zbaterea fraţilor. Era vecin mereu cu fericirea—i proprie. S—ar fi spus că uitase tot şi toate şi că trăia într—o lume nouă, atât era de absorbit în gândurile sale. Nimeni şi nimic nu putea să—l distragă din noua sa prietenie şi nici din discuţiile cu noul său Prieten, Omul din cămăruţă: nici insectele, nici fraţii, vechi amici cu el, nici căpriţa ce—l hrănise de mic şi care acum agoniza bătrână prin staul şi nici chiar furtunile ce se abăteau acum din ce în ce mai des asupra bătrânei mănăstiri.

Mergea deseori, singur şi de bunăvoie, în Capelă, unde petrecea multe ore în contemplarea Crucifixului din icoana Sfântului Francesco, şi în câteva rânduri chiar adormi în locaşul lui Dumnezeu, de unde fraţii trebuiră să—l ducă pe braţe în pătuţul din mica lui chilie.

În bucătărie intra de acum fără frică şi lua, de sub nasul lui Păpică, porţia de care avea nevoie şi apoi urca liniştit vechea scară ce—i fusese cândva interzisă şi nu—l mai interesa nici de zgomotul ce l—ar fi putut face, nici de faptul că l—ar fi putut vedea vreun frate sau l—ar fi putut urma.

În acea seară, Marcellino îi duse Prietenului său obişnuita porţie de pâine şi vin, care—i dăduseră noul nume din partea lui Iisus. Şi tot ca de obicei, când era vorba de micul Său prieten, Hristos coborî de pe Cruce şi mâncă şi bău din pâinea şi vinul aduse de acesta. Era o scenă la care Marcellino asistase deja de o sută de ori.

În acea seară, totul părea însă altfel decât de obicei. Urmărise atent toate gesturile Domnului, magnetizat de figura distinsă şi plină de lumină a Lui, şi pentru prima dată nu mai simţi nevoia să—I atingă rănile şi nici nu mai avu curajul de a o face.

Dar Iisus îl chemă la Sine pe micuţ şi, luându—l cu dragoste pe după umeri, îi zise:

—Marcellino, ai fost cu adevărat bun cu Mine, şi Eu, ca premiu, vreau să—ţi îndeplinesc o dorinţă de—a ta, ce—ţi doreşti mai tare!

Marcellino continua să—L privească, fără să ştie ce să răspundă la o astfel de provocare. Dar Domnul, Care citea de—a dreptul în sufletul lui tulburat, aşa cum citeşte în fiecare din noi, continuă să insiste, atingându—l prieteneşte cu degetul pe flăcău pe spatele încordat ca un zbor de hulub. Şi—i zise iar:

—Spune—mi, vrei să te faci frate, ca aceia care au avut grijă de tine? Vrei să revină lângă tine bunul tău prieten Smiorcăilă sau să nu moară prietena ta, doamna capră? Vrei jucării, aşa cum au copiii peste tot în lume, fie la oraş, fie la ţară? Vrei, poate, calul Sfântului Francesco? Vrei să vină aici, cu tine, Emanuel?

La toate, micuţul răspundea cu nu, cu ochii mereu deschişi, dar care nu—L mai vedeau pe Domnul, ca şi cum ar fi fost prezent şi totuşi departe, cu gândul în propria lui lume.
—Ce—ai vrea atunci, dragul Meu? îl întrebă cu tandreţe nesfârşită Domnul.
—Vreau să o văd pe mama mea şi, cu ea, pe Mama Ta, zise ca şi cum ar fi fost absent, dar cu ochii fixaţi în ochii Lui.

Domnul, atunci, îl strânse în braţele Sale rănite de greutatea Crucii şi—l făcu să se aşeze pe genunchii Săi, goi şi ascuţiţi. Îi puse apoi palmele peste ochi şi cu gingăşie îi zise:
—Dormi, dragul Meu prieten, dormi atunci, dragul Meu Marcellino...

În chiar acea clipă, unsprezece glasuri strigară: „Minune! Minune!", dincolo de uşa cămăruţei, căci acolo se strânseseră, pe un balconaş ce devenise neîncăpător, cei unsprezece fraţi — mai puţin fratele Boală, care zăcea la pat — care asistaseră tăcuţi la toată discuţia dintre Marcellino şi Prietenul său, ce—Şi aflase odihnă în cămăruţa de sus a mănăstirii. Uşa se dădu de—o parte, lovind peretele, şi fraţii se îmbrânciră în micuţa cămăruţă, mai—mai să o dărâme. „Miracol! Miracol!", continuară să strige fraţii, conduşi de Părintele Stareţ.

Dar toate se întorseseră la normalitate deja. În lumina ferestruicii întredeschise, se vedeau culmile adumbrite ale muntelui, şi în firele de praf ce creşteau între zidurile cămăruţei ca nişte cărăbuşi aurii, mobilele erau iarăşi aruncate şi pline de praf, iar Hristos era iarăşi pe Cruce, agonizând cu durere.

Numai Marcellino rămăsese pe braţele tronului celui vechi, pe care altădată stătea Hristos, ca şi cum ar fi dormit. Fraţii căzură în genunchi şi aşa rămaseră până ce înţeleseră că pruncul lor drag nu se va mai trezi. În cele din urmă, Părintele se apropie de Marcellino, îl atinse cu mâinile şi, făcând semn fraţilor să înceapă să coboare, zise:
—Domnul l—a luat cu El. Binecuvântat fie numele Lui!